

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

CURRICULUM

**DISCIPLINELOR PROFILULUI ARTA PLASTICĂ
pentru clasele: I - IX**

Chișinău 2015

Aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul Ministerului Educației nr. 624 din 28 iunie 2016)

AUTORI:

L. Prisăcaru

profesor de artă plastică, Gr.did. superior;

Z. Ursu

profesor de artă plastică, Gr.did. superior;

COAUTORI:

M. Gorodenco

profesor de artă plastică, Gr.did. întâi;

N. Bezeid

profesor de artă plastică, Gr.did. doi.

Cuprins

Notă de prezentare a curriculumului disciplinelor profilului Arta Plastică.....	3
1. Prezentarea cursului.....	4
Administrarea disciplinelor.....	5
2. Argument. Utilitatea cursului disciplinelor de Arta Plastică în formarea multilaterală a elevului.....	6
Concepția didactică a disciplinelor profilului Arta Plastică.....	6
3. Competențe.....	6
Competențe specifice disciplinelor profilului Arta Plastică.....	7
4. Obligațiile celor implicați în procesul de studiu.....	8
Obligațiile profesorului.....	8
Obligațiile elevului.....	8
5. Condiții favorabile pentru realizarea procesului de instruire la disciplinele profilului Arta Plastică.....	8
6. Strategii didactice, orientări generale.....	9
7. Strategii de evaluare a competențelor specifice profilului Arta Plastică.....	10
8. Competențe, unități de conținut, activități de învățare pe discipline de profil.....	12
Disciplina de profil – Desenul.....	12
Disciplina de profil – Pictura.....	23
Disciplina de profil – Compoziția.....	37
Disciplina de profil – Studiul volumului.....	53
Disciplina de profil – Istoria Artelor Plastice.....	57
Bibliografia.....	59

Notă de prezentare a curriculumului disciplinelor profilului Arta Plastică

La elaborarea curriculumului disciplinelor profilului **Arta Plastică** s-a ținut cont de Codul Educației și de Strategia Sectorială de Dezvoltare 2020, instruirea centrată pe competențe, care reiese din îmbinarea caracterului formativ al procesului educațional cu particularitățile specifice artei plastice, dar și de așteptările factorilor implicați în acest proces (elevi, profesori, părinți, instituții de învățământ superior de profil, etc.). Elaborarea acestei lucrări a venit din dorința de a oferi profesorilor din instituțiile de învățământ secundar cu profil de artă plastică un instrument eficient în procesul de proiectare a demersului didactic anual/semestrial.

Beneficiari: 38 cadre didactice și 1753 elevii ale celor 9 licee din municipiul Chișinău în care sunt clase cu studiere aprofundată a artei plastice (LT „Onisifor Ghibu”; IPLT „Liviu Deleanu”; LT „Liviu Rebreanu”; LT „Mihai Grecu”; LT „Alexandru Ioan Cuza”; IPLT „Ginta Latină”; LT „Principesa Natalia Dadiani”; LTPA „Mihail Berezovschi”; LTPA „Ion și Doina Aldea-Teodorovici”).

Structura curriculumului: este format din opt capitole.

Primul capitol „**Prezentarea cursului**” enumeră disciplinele componente ale profilului Artă Plastică, reflectând preocupările esențiale ale acestora în formarea competențelor artistico-plastice a elevilor. Tot aici este prezentată administrarea disciplinelor, pe ani de școlarizare, enumerându-se și tipurile de evaluări propuse.

Capitolul doi „**Argument. Utilitatea cursului disciplinelor Artei Plastice în formarea multilaterală a elevului**” dezvăluie ce competențe specifice formează cursul și faptul că elevii după absolvire v-or fi capabili să creeze valori și să aprecieze valorile create de alții. Este descrisă și argumentată **concepția didactică a disciplinelor profilului Arta Plastică**. Arta plastică (desenul, pictura, compoziția, studiul volumului, istoria artelor plastice) este procesul dirijat de formare a competențelor de comunicare artistică și de creare a imaginii artistico-plastice la elevi în instituțiile preuniversitare cu profil de arte plastice. Centrarea curriculumului pe competențe instituie o atitudine netradițională față de alegerea și structurarea conținuturilor. Profesorul este cel ce selectează conținuturile ce urmează a fi realizate pe parcursul anului de studiu, reieșind din competențele personale, interesele grupului de elevi, specificul localității și cele ale instituției de învățământ.

În capitolul trei „**Competențe**” sunt enumerate **competențele-cheie** ale Învățământului din R. Moldova, **competențele specifice** disciplinelor profilului Arta Plastică și se enumeră ce va putea elevul la finele cursului.

În capitolul patru sunt descrise obligațiile celor implicați în procesul didactic la disciplinele profilului Arta Plastică (profesori / elevi).

În capitolul cinci sunt descrise condițiile favorabile pentru realizarea procesului de instruire la disciplinele profilului Arta Plastică, care reies din specificul acestora.

Capitolul șase „**Strategii didactice, orientări generale**” include descrierea și enumerarea unui șir de metode (tradiționale/moderne/inter-active), mijloace, forme de organizare a procesului didactic de predare/învățare menite să formeze competențe specifice artei plastice.

Capitolul șapte „**Strategii de evaluare a competențelor specifice Artei Plastice**” conține descrierea tipurilor de evaluări recomandate, îndrumări metodice de realizare a acestui proces în dependență de disciplină, an școlar și treaptă de școlarizare, mai sunt enumerate produse de măsurare a competențelor artistico – plastice. Dat faptului că lucrările plastice este produsul, care cel mai des servește la măsurarea competențelor, pentru aprecierea obiectivă a acestora sunt propuse criterii de evaluare care pot fi modificate de către profesor în dependență de temă, subiect și obiectivul propus. Acest capitol enumeră cerințe pentru evaluarea curentă și principii de elaborare a probelor de evaluare.

Ultimul capitol conține însușirea subcompetențelor, conținuturilor, activităților de învățare și evaluare recomandate pentru disciplinele profilului Arta Plastică (desen, pictură, compoziție, studiul volumului, istoria artei plastice) pe ani de studii.

Conținuturile disciplinelor „Desen”, „Pictură” și „Studiul volumului” sunt grupate în trei capitole: „Materiale, instrumente și tehnici de artă”; „Mijloace artistico-plastice”; „Structuri și fenomene ale naturii”. La fel și conținuturile disciplinei „Compoziția” sunt grupate în trei capitole: „Materiale, instrumente și tehnici de artă”; „Mijloace artistico-plastice”; „Structuri compoziționale”.

Valoarea practică: Modelul de curriculum vocațional, cu siguranță le va fi de folos cadrelor didactice tinere, dar și celor cu experiență din cadrul instituțiilor cu profil și care sunt deschiși spre nou, spre schimbare și performanță în învățământul artistic preuniversitar secundar. Rezultatul practic al lucrării este valorificarea atitudinii altruiste a profesorului pentru elevi.

I. Prezentarea cursului

La elaborarea curriculumului disciplinelor profilului **Arta Plastică** s-a ținut cont de Codul Educației și de Strategia Sectorială de Dezvoltare 2020, instruirea centrată pe competențe, care reiese din îmbinarea caracterului formativ al procesului educațional cu particularitățile specifice artei plastice.

Disciplinele: „**Desenul**”, „**Pictura**”, „**Compoziția**”, „**Studiul volumului**”, „**Istoria artei plastice**” sunt discipline componente ale profilului Arta Plastică și sunt incluse în Planul-cadru la capitolul - **Arte** elaborat de Ministerul Educației.

Disciplinele enumerate mai sus sunt cursuri obligatorii ale profilului Arta Plastică și presupun o aprofundare a cunoștințelor în vederea formării competențelor și abilităților practice a elevilor. Acestea oferă informații din aria de cunoaștere logică a naturii și de redare a valenței ei expresive cu ajutorul unui limbaj specific - limbajul semnelor plastice. Aceste discipline de studiu sunt instrumente de culturalizare, sensibilizare, formare a unui dialog dintre copil și lumea artelor, totodată contribuind și la formarea capacităților pro-active și creative.

Crearea imaginii artistice și redarea formei volumetrice în spațiul plastic bidimensional este tendința fundamentală a procesului de studiu al **desenului și picturii**. Un rol hotărâtor revenind cunoștințelor în domeniul perspectivei liniare și aeriene, modelării și modulării cromatice, tehnicii și tehnologiei mijloacelor plastice și materialelor specifice desenului și picturii. Pentru clasele primare ca materiale de pictură sunt recomandate creioanele acuarelă, acuarela și guașa, pentru gimnaziu - guașa, tempera și pastelul. În treapta primară tendința și obiectivul general al disciplinelor, este altoirea dragostei și trezirea interesului pentru orele și procesul de creație artistico-plastic. Începând cu clasa a V-a, elevii își perfecționează predispozițiile native și competențele dobândite în treapta primară prin studiul naturii. Aici, în clasele de gimnaziu însușesc și aplică conștient procedee de obținere a volumului pe suprafața plană.

Compoziția este disciplina în cadrul căreia elevii capătă cunoștințe despre principiile compoziționale și deprinderi de organizare a spațiului plastic, de aranjare a obiectelor, a formelor și culorilor într-un mod în care imaginea capătă un sens artistic. În cadrul acestei discipline profesorul propune și încurajează elevii să experimenteze folosirea diverselor materiale de artă, aici au prilejul să studieze diverse tehnici, dând dovadă de atitudine creativă în procesul de creație. Elevii sunt încurajați să realizeze lucrări conceptuale, folosind cu iscusință relația formă - culoare.

Studiul volumului o altă componentă a disciplinelor profilului, este studiat în clasele V – VII și se referă preponderent la modelarea din argilă și alte materiale caracteristice modelajului. Modelajul este procesul de-a lungul căruia experiențele din exterior sunt transferate și reflectate în interior, în modul cel mai personal și devine astfel un prețios mijloc de exprimare. Elevii în cadrul disciplinei Studiul volumului au

posibilitatea de a observa și aplica diverse tehnici de obținere a formelor volumetrice reale, după natură sau imaginație, de a trăi experiență tactilă și chinestezică intensă. Lecțiile de studiu volumului dezvoltă motricitatea fină, simțul proporțiilor, simțul artistic, coordonarea oculo-motrică, creativitatea, capacitatea de adaptare, răbdarea, încrederea în forțele proprii.

Aceste discipline activează starea de bine emoțională a elevilor.

Istoria artei plastice se studiază în clasa a IX-a, are drept obiectiv familiarizarea elevilor și achiziționarea cunoștințelor elementare despre perioade și curente artistice, de la arta preistorică și antică universală și din arealul carpato-danubiano-pontic, până la arta modernă și contemporană din R. Moldova. La finele cursului elevii cunosc nume reprezentative din diverselor domenii, genuri de artă plastică și disting tendințele artei contemporane basarabene.

Administrarea disciplinelor:

Anul de studiu	Nr. ore la Desen	Nr. ore la Pictură	Nr. ore la Compoziție	Nr. ore la Studiul volumului	Nr. ore la Istoria artei plastice	Evaluare
I	34	34	34			Evaluare curentă
II	34	34	34			Evaluare curentă
III	34	34	34			Evaluare curentă
IV	34	34	34			Evaluare curentă, test.
V	34	34	34	34		Evaluare curentă, test.
VI	34	34	34	34		Evaluare curentă, test.
VII	34	34	34	34		Vizionare, test, colocviu tehnic.
VIII	34	34	34			Vizionare, test, colocviu tehnic
IX	34	34	34		34	Vizionare, colocviu tehnic, teză sem.
Total	306	306	306	102	34	

II. Argument. Utilitatea cursului disciplinelor Artei Plastice în formarea multilaterală a elevului.

Cursul disciplinelor profilului este destinat elevilor cu capacități specifice domeniului Arta Plastică. Acesta duce la formarea unei viziuni compoziționale, dezvoltă aptitudinile și formează competențe tehnice, sociologice și estetice, tratează toate aspectele concepției grafice, picturale și decorative de la elaborare până la transpunerea lor practică în material. Cursul presupune îmbinarea studiului de scurtă durată cu cel de lungă durată, studiul și experimentarea diferitor materiale și mijloace tehnice (creion, cărbune, tuș, sanguină, acuarelă, guașă, temperă, pastel, etc.), a diferitor suporturi (hârtie, carton, pânză, etc.) oferă elevului libertate, expresivitate și interacțiune cu celelalte arte (literatura, muzica, istoria, etc.).

Cursul vizează o cunoaștere și o înțelegere a fenomenului artistic contemporan, generând repere utile în demersul creațiilor personale.

După absolvirea cursului elevul va fi capabil să creeze valori și să aprecieze valorile create de alții.

Curriculumul acestor discipline propune elevului experiența creației și comunicării artistice în domeniul artelor plastice.

Concepția didactică a disciplinelor profilului Arta Plastică.

Arta plastică este procesul dirijat de formare a competențelor de comunicare artistică și de creare a imaginii artistico-plastice la elevi în instituțiile preuniversitare cu profil de artă plastică.

Idea de bază a actualului concept constă în faptul că imaginea artistico-plastică este rezultatul actului de creație și, concomitent, metodă de instruire. Includerea actului de creație în procesul de instruire este una din principalele condiții ale reușitei și optimizării procesului de instruire în domeniul artelor. Elevii sunt implicați în activitatea de învățare continuă și de autoevaluare a competențelor achiziționate.

Studiul elementelor de limbaj plastic, al materialelor și tehnicilor de artă sunt mijloace ce contribuie la crearea imaginilor artistico-plastice. Valoarea incontestabilă a artelor plastice constă în formarea atitudinii pozitive a elevului față de lumea înconjurătoare și cultivarea propriei viziuni artistice. Studiarea acestor discipline sensibilizează elevii față de arta plastică națională și universală și oferă posibilitatea de formare și dezvoltare a sentimentelor estetice și a competențelor de percepere și exprimare a mesajului artistico-plastic.

Dezvoltarea creativității în cadrul lecțiilor și a activităților artistico-plastice include formarea competențelor de exprimare liberă a propriilor viziuni și preferințe în procesul de realizare a temelor și subiectelor plastice.

Centrarea curriculumului pe competențe instituie o atitudine netradițională față de alegerea și structurarea conținuturilor. Profesorul este cel ce selectează conținuturile ce urmează a fi realizate pe parcursul anului de studiu, care reies din competențele personale, interesele grupului de elevi, specificul localității, instituției de învățământ.

III. Competențe

Educația urmărește formarea următoarelor **competențe-cheie**:

- a) competențe de comunicare în limba română;
- b) competențe de comunicare în limba maternă;
- c) competențe de comunicare în limbi străine;

- d) competențe în matematică, științe și tehnologie;
- e) competențe digitale;
- f) competența de a învăța să înveți;
- g) competențe sociale și civice;
- h) competențe antreprenoriale și spirit de inițiativă;
- i) competențe de exprimare culturală și de conștientizare a valorilor culturale.

Competențe specifice disciplinilor profilului Arta Plastică

Asimilarea termenilor specifici artelor plastice.

Cunoașterea ramurilor și genurilor artelor plastice.

Crearea compozițiilor plastice utilizând diverse tehnici și materiale de artă.

Valorificarea limbajului artelor plastice în contextul creării lucrărilor plastice.

Reprezentarea plastică a structurilor și fenomenelor naturii în diverse contexte artistico-plastice.

Asigurarea formării, însușirii și dezvoltării vocabularului vizual plastic fundamental.

Sensibilizarea față de artă, natură, societate prin comunicarea cu opera de artă.

Perceperea artistică a operelor de artă plastică din cultura națională și universală.

La finele cursului elevul va putea:

- să cunoască și să definească concepte și noțiuni de bază:
- să realizeze compoziția (paginația/compunerea) în format, ținând cont de raporturile de plan și volum, de suprafață și dimensiune, de echilibru și integritate, de plin și gol.
- să proporționeze formele în corelație cu raporturile mare-mic.
- să construiască și modeleze forme prin intermediul liniei, clar-obscurului, tentei și tonului.
- să aplice cunoștințe despre perspectiva liniară și aeriană, referindu-se la specificul spațial al formei.
- să distingă diferite mijloace de expresie plastică și să le poată clasifica (linia, clar - obscur, tentă, ton, gamă, contrast, ritm plastic, etc.).
- să identifice procedee, metode și legități de reprezentare a formei (proporționarea, compunerea, construirea, modelarea, perspectiva liniară, aeriană, etc.).
- să studieze particularitățile mijloacelor tehnice și procedeele tehnologice a procesului de studiu (calitatea suportului plastic; materialelor grafice; picturale; decorative; etc.).
- să utilizeze elementele limbajului plastic (punct, linie, pată, formă) la realizarea lucrărilor de atelier.
- să aplice procedee și tehnici de artă în lucrări plastice, folosind mijloace materiale cât mai variate.
- să posede terminologia specifică artelor plastice.
- să elaboreze și să realizeze independent lucrări de creație.

- să conștientizeze importanța cursului pentru formarea armonioasă a individului.
- să formeze aspecte de individualitate și stil în corespunderea evoluției elementelor de limbaj și a diverselor forme de reprezentare în diferite epoci artistice.
- să respecte viziunea și părerea colegilor.
- să creeze o simbioză dintre idee, concepție artistică și transpunerea lor în lucrări plastice.

IV. Obligațiile celor implicați în procesul didactic la disciplinele profilului Arta Plastică.

Profesorul:

- *prezintă* elevilor la începutul cursului cerințe față de disciplină;
- *activează* conform planului calendaristic anual coordonat cu directorul-adjunct și aprobat de directorul școlii;
- *organizează* și monitorizează activitatea elevilor în baza obiectivelor fiecărei lecții;
- *studiază*, valorifică posibilitățile individuale, psihologice, intelectuale ale elevilor, stimulează dezvoltarea lor liberă, armonioasă;
- *participă* la elaborarea programelor, îndrumărilor metodice, testelor și tezelor de evaluare a randamentului școlar, materialului didactic ilustrativ;
- *realizează* o continuă monitorizare a progresului elevilor;
- *participă* la elaborarea planului de activitate al secției metodice;
- *participă* la organizarea și desfășurarea activităților extrașcolare: vernisaje, concursuri de specialitate, etc.

Elevul:

- *frecventează* sistematic orele;
- *se pregătește cu regularitate* pentru ore, se mobilizează la îndeplinirea cu succes a obiectivelor propuse de profesor;
- *studiază* diverse surse bibliografice în vederea perfecționării personale;
- *realizează* toate evaluările propuse;
- *confirmă* prin examinări (teste, colocvii tehnice) însușirea cunoștințelor și formarea competențelor la disciplinele de profil Arte Plastice.

V. Condițiile favorabile pentru realizarea procesului de instruire la disciplinele profilului Arta Plastică.

Pentru eficientizarea și optimizarea instruirii în domeniul artei plastice este necesar ca procesul didactic să fie realizat în săli-ateliere specifice. Atelierele de pictură, compoziție, studiul volumului trebuie să fie conectate la apeduct și canalizare.

Reieșind din standardul dimensional tradițional al spațiilor încăperilor școlare și făcând trimitere la normele igienico-sanitare ce prevăd de la 4,5 până la 5,0 m² pentru un elev la orele de artă plastică și educație tehnologică se propune ca procesul instructiv-educativ la disciplinele practice

(desen, pictură, compoziție, studiul volumului) să se realizeze pe grupe de 9-10 elevi. Insuficiența de ore pentru realizarea acestor măsuri igienosanitare poate fi suplinită din numărul de ore individuale (1 oră săptămânal pentru fiecare 4 elevi) prevăzute în planul-cadru al învățământului.

VI. Strategii didactice, orientări generale.

Competențele elevilor la disciplinele profilului artei plastice vor fi formate prin strategii și tehnologii didactice moderne și tradiționale, care vor include diverse forme, procedee și metode. Activitățile didactice vor avea un caracter formativ și vor include metode activ-participative.

Lecția – principalul act educațional se va baza pe următoarea structură: informarea, consolidarea, aplicarea, crearea (evocarea, reflecția, evaluarea).

Pentru transpunerea obiectivelor cursului se propune un set de metode utile în practica artistică:

Metode tradiționale

- *verbale* – povestirea, explicația, conversația, dialogul dirijat, etc.
- *intuitive* – ilustrarea, demonstrarea, observarea directă și concret-senzorială, etc.
- *practice* – exersări grafice, lucrul practic, instruirea reciprocă, instruirea în grup, etc.

Un rol deosebit îl au **metodele de raționament** ce țin de **aspectul psihologic**:

- metode de analiză, sinteză, abstractizare, generalizare, comparație, euristice, etc.

Metode moderne:

- brainstorming-ul, brainsceting-ul (prin schițe), învățarea prin cercetare, studiul de caz, expunerea problematizată, documentarea științifică și artistică, etc.

Metode specifice disciplinei:

- documentare științifică și artistică, vizite la muzee, centre de cultură, galerii de artă, ateliere de creație, manifestări de artă modernă, workshop-uri, video, internet, etc.

Forme de colaborare:

- Individuală, în grup, colectivă, frontală.

Mijloace de învățământ:

- **obiectuale**: *mulaje, corpuri geometrice, modele, machete fixe, secționare, etc.*
- **iconice** sau **figurative (imagistice)**: *reprezentări (grafice), reproduceri de artă, imagini din creația măștrilor și a copiilor, imagini didactice (schițe, scheme, etc), planșe.*
- **reprezentări audio-vizuale**: reprezentări video ce pot fi proiectate pe ecran : *foliile transparente, imagini și desene din cărți pentru proiecții, diapozitivele.*
- **mixte** : *cărți (manuale, literatură de specialitate, albume, etc)*
- **de evaluare a cunoștințelor**: *lucrări practice, teste docimologice, probe de evaluare, etc*

VII. Strategii de evaluare a competențelor specifice Artei Plastice.

Evaluarea ca proces va urmări progresul elevului în domeniul artelor plastice (desen, pictură, compoziție, studiul volumului) la nivel de formare a competențelor.

În cadrul profilului Artă Plastică vor fi aplicate trei tipuri de evaluare:

Inițială – se va desfășura la început de an școlar, de treaptă de școlarizare, la toate disciplinele profilului (desen, pictură, compoziție, studiul volumului, istoria artelor plastice). Rezultatele evaluării îl vor ajuta pe profesor să-și elaboreze un program strategic pentru fiecare contingent de elevi. Rezultatele în acest caz nu vor fi trecute în registrele școlare.

Curentă/formativă – se va efectua în cadrul fiecărei activități de *desen, pictură, compoziție, studiul volumului* pentru cl. I - VI, sau în baza vizionărilor lucrărilor plastice realizate pe parcursul semestrului/anului pentru cl. VII-IX, vizionările se desfășoară la fine de semestru/an școlar, decizia se ia la ședința secției metodice. La disciplina *istoria artei plastice* evaluarea curentă se realizează ritmic la fiecare lecție.

Sumativă – se va realiza la sfârșit de semestru, an școlar sau treaptă de învățământ.

La disciplinele desen, pictură, compoziție și studiul volumului se va constitui din probe de evaluare (la sfârșit de semestru, an școlar pentru clasele: V; VI; VII; VIII), colocvii tehnice (lucrări practice de lungă durată la fine de curs – *desen, pictură, compoziție*, clasa a IX; *studiul volumului*, clasa a VII), teze semestriale (cl. IX-a, *istoria artei plastice*).

Principalele momente ale evaluării curente:

- parcurgerea completă a conținuturilor propuse de profesor;
- corelarea dintre aspectele teoretice și practice, corelarea dintre aspectele științifice și artistice;
- calitatea ideilor și a soluțiilor plastice finale;
- calitatea realizării analizei lucrărilor plastice realizate de colegi;
- abilitatea tehnologică de transpunere în material și aplicarea tehnicii de artă adecvată subiectului propus spre realizare;
- mobilizarea și seriozitatea investită în realizarea lucrării;
- competențe plastice, de stilizare și sintetizare a imaginii realiste în procesul de creare a valorii artistice.

Pentru eficientizarea procesului de evaluare, înainte de a demara evaluarea propriu-zisă profesorul aduce la cunoștința elevilor modul de evaluare (bareme/grile/criterii de notare) și condițiile de desfășurare.

Produce de măsurare a competențelor și evaluare a randamentului școlar se vor folosi (după caz): lucrări plastice, proiectul, portofoliul, eseul structurat, etc.

Pentru aprecierea obiectivă a lucrărilor plastice vor fi stabilite criteriile de evaluare ce pot fi modificate de către profesor în dependență de temă, subiect și obiectivul propus.

Criterii de evaluare a lucrărilor plastice (desen, pictură):

- Organizarea spațiului plastic.
- Proporționarea și construcția imaginii.
- Utilizarea corectă a materialelor și tehnicilor specifice desenului/picturii.

- Expresivitatea și originalitatea lucrării.
- Atitudinea individual – creativă.

Criterii de evaluare a compozițiilor plastice:

- Realizarea temei.
- Reflectarea subiectului.
- Utilizarea adecvată a mijloacelor de expresie plastică.
- Aplicarea iscusită a materialelor și tehnicilor de artă.
- Organizarea spațiului plastic.
- Expresivitatea și originalitatea lucrării.

Desenul

Clasa I

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice desenului (creion, pix, etc.).</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile creioanelor cu mină de grafit ca instrument și material pentru desen. Tehnici grafice (creion simplu, pix, carioca, modalități de utilizare a acestora, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților creioanelor ca material și ca tehnică de artă pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exerciții de trasare a liniei cu divers caracter, de transformare a acestora în fâșii, etc. Să deosebească liniile trasate cu creioane tari de cele trasate cu creioane moi.</p>
<p>2.1. Să identifice elemente de limbaj plastic specifice desenului în natură și în diverse contexte grafice.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice utilizând creativ elemente de limbaj plastic (punctul, linia, pata, forma.)</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Elemente de limbaj plastic specifice desenului (punctul, linia, pata, forma) în artă și natură. Punctul și rolul lui constructiv. Rolul decorativ al punctului Linia. Diversitatea liniilor Linia și rolul ei constructiv.</p>	<p>Recunoașterea elementelor de limbaj plastic în contextul graficii în baza lucrărilor plastice originale și a reproducerilor. Observarea elementelor de limbaj plastic în mediul înconjurător. Să diferențieze punctele după caracteristicile lor: mari, mici.</p>

	<p>Desenul constructiv. Hașura. Tipuri de hașură: ordonate, dezordonate.</p>	<p>Să poată varia cu punctul ca element al expresiei plastice în propriile lucrări. Sugerarea spațiului cu ajutorul punctului. Să numească tipurile de linii (drepte, frânte, curbe, orizontale, verticale, oblice); Să explice 3 modalități de obținere a liniilor, folosind creioanele. Aplicarea liniei cu rol constructiv în redarea unui obiect din natură. Studierea și exersarea plasării hașurii pe suprafețe, forme. Subiecte recomandate: Gărduleț; Roi de albine; Melc, melc codobelc, etc.</p>
<p>3.1. Să utilizeze creativ elementele de limbaj plastic în redarea diverselor elemente ale naturii. 3.2. Să manifeste atitudine individual-creativă în reprezentarea plastică a structurilor naturii. 3.3. Să demonstreze interes pentru studierea și reprezentarea plastică a fenomenelor naturii.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Natura – mijloc de inspirație (omul, păsări, animale, insecte etc.). Lumea animală în creația artiștilor plastici. Lumea vegetală în creația artiștilor plastici. Mijloace și procedee artistice. Proporționarea. Construcția. Proporționarea formelor cu spațiul plastic.</p>	<p>Analiza diverselor structuri ale naturii în creația artiștilor plastici. Reprezentarea structurilor vegetale (frunze, flori, copaci, fructe etc.) și animale în baza studiului naturii sau după memorie aplicând diverse materiale grafice.</p>

Clasa II

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic. 1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile creioanelor cu mină de grafit, a creioanelor colorate ca instrumente și materiale pentru desen . Tehnici grafice (creion simplu, pix, carioca,</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților creioanelor ca material și ca tehnică de artă pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exerciții de trasare a liniei cu divers caracter,</p>

desenului (creion, pix, etc.).	creta, creioane, modalități de utilizare a acestora, etc.).	de transformare a acestora în fâșii, etc. Să deosebească la prima vedere liniile trasate cu creioane tari de cele trasate cu creioane moi.
<p>2.1. Să identifice elemente de limbaj plastic specifice desenului în natură și în diverse contexte grafice.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice utilizând creativ elementele de limbaj plastic (punctul, linia, pata, forma).</p> <p>2.3. Să organizeze suprafețe plastice prin îmbinarea elementelor de limbaj plastic.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Elemente de limbaj plastic specifice desenului (punctul, linia, pata, forma) în artă și natură. Rolul constructiv al punctului și liniei. Rolul decorativ al punctului și liniei. Desenul constructiv. Forma, element al limbajului plastic. Forma: geometrică, realistă, spontană, etc. Hașura. Tipuri de hașură: ordonate, dezordonate.</p>	<p>Recunoașterea elementelor de limbaj plastic în contextul graficii în baza lucrărilor plastice originale și a reproducerilor. Observarea elementelor de limbaj plastic în mediul înconjurător. Definirea tipurilor de linii (drepte, frânte, curbe, orizontale, verticale, oblice) observate în natură. Sugerarea spațiului cu ajutorul punctului și a liniei. Să explice 3 modalități de obținere a liniilor pe suport plastic, folosind creioanele. Aplicarea liniei cu rol constructiv în redarea unui obiect din natură. Studierea și exersarea plasării hașurii pe suprafețe, forme. Subiecte recomandate: Joc de puncte; Câmp cu flori; Vânt; Ploaie, etc.</p>
<p>3.1. Să utilizeze creativ elementele de limbaj plastic în redarea diverselor elemente ale naturii.</p> <p>3.2. Să manifeste atitudine individual-creativă în reprezentarea plastică a structurilor naturii.</p> <p>3.3. Să demonstreze interes pentru studierea și reprezentarea plastică a fenomenelor naturii.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Natura – mijloc de inspirație (frunze, flori, copaci, fructe, legume, etc.). Mijloace și procedee artistice: Proporționarea. Construcția. Proporționarea formelor cu spațiul plastic.</p>	<p>Analiza diverselor structuri ale naturii în creația artiștilor plastici. Reprezentarea structurilor vegetale (frunze, flori, copaci, fructe, legume, etc.) în baza studiului naturii, aplicând diverse materiale grafice.</p>

Clasa III

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice desenului (creion, pix, etc.).</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile creioanelor cu mină de grafit, a creioanelor colorate ca instrumente și materiale pentru desen . Tehnici grafice (creion simplu, pix, modalități de utilizare a acestora, etc.). Tehnica desenului în creion. Tehnica desenului în creioane colorate.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților creioanelor colorate și a celor cu mină de grafit ca material și ca tehnică de artă pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exerciții de obținere a liniei cu divers caracter. Să deosebească la prima vedere analizând lucrări / reproduceri de artă elementele obținute prin intermediul materialelor specifice desenului. Să enumere materiale specifice graficii.</p>
<p>2.1. Să identifice elemente de limbaj plastic specifice desenului în natură și în diverse contexte grafice.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice utilizând creativ elementele de limbaj plastic (punctul, linia, forma.)</p> <p>2.3. Să posede modalități de transformare a liniei (transformarea liniei în dungă, a dungii în fâșie).</p> <p>2.4. Să organizeze suprafețe plastice prin îmbinarea elementelor de limbaj plastic.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Elemente de limbaj plastic specifice desenului (punctul, linia, pata, forma) în artă și natură. Rolul constructiv al punctului și liniei. Rolul decorativ al punctului și liniei. Modificarea liniei. Modularea liniilor. Forma, element al limbajului plastic. Forma: geometrică, realistă, spontană, etc. Procedee de obținere a formelor plate și volumetrice. Desenul constructiv. Hașura. Tipuri de hașură: ordonate, dezordonate.</p>	<p>Recunoașterea elementelor de limbaj plastic în contextul graficii în baza lucrărilor plastice originale și a reproducerilor. Sugerarea spațiului cu ajutorul punctului și a liniei. Să explice 3 modalități de obținere a liniilor pe suport plastic, folosind creioanele. Subiecte recomandate: Valurile mării; Ornament; Scoici; Căsuțe vesele, etc. Aplicarea liniei cu rol constructiv în redarea unor structuri ale naturii. Studiarea și exersarea plasării hașurii pe suprafețe, forme. Utilizarea hașurei pe suprafața formeii volumetrice. Subiecte recomandate: Cană, măr, etc.</p>

<p>3.1. Să utilizeze creativ elementele de limbaj plastic în redarea diverselor elemente ale naturii.</p> <p>3.2. Să manifeste atitudine individual-creativă în reprezentarea plastică a structurilor naturii.</p> <p>3.3. Să demonstreze interes pentru studierea și reprezentarea plastică a fenomenelor naturii.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Natura – mijloc de inspirație (frunze, flori, copaci, fructe, legume, etc.). Mijloace și procedee artistice: Proporționarea. Construcția. Proporționarea formelor cu spațiul plastic.</p>	<p>Analiza diverselor structuri ale natură în creația artiștilor plastici. Reprezentarea structurilor vegetale (copaci, fructe, legume, etc.) în baza studiului naturii. aplicând diverse materiale grafice, aplicând procedee de construcție și modelare a formelor pe suprafața plană.</p>
---	---	---

Clasa IV

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice desenului (creion cu mină de grafit, cărbune, carioca, pix, etc.).</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile materialelor pentru desen (creion simplu, pix gel, cărbune, modalități de utilizare a acestora, etc.). Tehnici grafice Tehnica desenului în cărbune. Tehnica desenului în pix gel.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților diverselor tipuri de pixuri ca material și ca tehnică de artă pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exersarea și studierea tehnicii de realizare a desenului în cărbune. Exerciții de obținere a liniei cu divers caracter, de transformare a acestora în fâșii, pete, forme, etc.</p>
<p>2.1. Să identifice forma ca element al limbajului plastic specific desenului, în natură și în diverse contexte grafice.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice utilizând creativ elementele de limbaj plastic (punctul, linia, forma.)</p> <p>2.3. Să organizeze suprafețe plastice prin îmbinarea elementelor de limbaj plastic.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Elemente de limbaj plastic specifice desenului (punctul, linia, pata, forma) în artă și natură. Forma, element al limbajului plastic. Forma: geometrică, realistă, spontană, etc. Forma plană și volumetrică. Procedee de obținere a formelor plane și volumetrice. Desenul constructiv. Hașura - mijloc de modelare a formei. Tonul.</p>	<p>Recunoașterea formei ca element de limbaj plastic în contextul graficii în baza lucrărilor plastice originale și a reproducerilor, clasificarea acestora. Aplicarea liniei cu rol constructiv în redarea unor structuri ale naturii. Studierea și exersarea plasării hașurii pe suprafața formei. Sugerarea spațiului și al volumului cu ajutorul hașurei.</p>

<p>3.1. Să utilizeze creativ elementele de limbaj plastic în redarea diverselor elemente ale naturii.</p> <p>3.2. Să manifeste atitudine individual-creativă în reprezentarea plastică a structurilor naturii.</p> <p>3.3. Să demonstreze interes pentru studierea și reprezentarea plastică a fenomenelor naturii.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii</p> <p>Natura – mijloc de inspirație (frunze, flori, copaci, fructe, legume, etc.).</p> <p>Noțiuni elementare de perspectivă liniară și aeriană.</p> <p>Mijloace și procedee artistice:</p> <p>Paginația.</p> <p>Proporționarea formelor cu spațiul plastic.</p> <p>Etapele de construire.</p> <p>Clarobscurul.</p>	<p>Analiza diverselor structuri ale naturii în creația artiștilor plastici.</p> <p>Reprezentarea structurilor naturii (fructe, legume, vase de forme simple, etc.) în baza studiului naturii, cu diverse materiale grafice, aplicând procedee de construcție și modelare a formelor pe suprafața plană.</p> <p>Sugerarea spațiului prin aplicarea practică a legilor perspectivei.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Plener;</p> <p>Natură statică:</p> <p>Vas cu frunze;</p> <p>Vas cu măr, etc.</p>
---	--	--

Clasa V

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice graficii (desenului).</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă</p> <p>Particularitățile și proprietățile instrumentelor și materialelor pentru desen .</p> <p>Tehnici grafice (creion simplu, tuș etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții.</p> <p>Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale.</p> <p>Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice graficii.</p>
<p>2.1. Să identifice elemente de limbaj plastic specifice desenului în natură și în diverse contexte grafice.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice utilizând creativ elementele de limbaj plastic (punctul, linia, pata, forma)</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice</p> <p>Elemente de limbaj plastic specifice desenului (punctul, linia, pata, forma) în artă și natură.</p> <p>Linia și rolul ei constructiv.</p> <p>Desenul constructiv.</p> <p>Hașura. Tipuri de hașură: ordonate, dezordonate.</p> <p>Degradeul tonal.</p>	<p>Recunoașterea elementelor de limbaj plastic în contextul graficii în baza lucrărilor plastice originale și a reproducerilor de artă.</p> <p>Observarea elementelor de limbaj plastic în mediul înconjurător.</p> <p>Aplicarea liniei cu rol constructiv în redarea unui obiect din natură.</p> <p>Studierea și exersarea plasării hașurii pe</p>

	Modalități de plasare (trasare) a hașurii pe suprafața formei.	suprafețe plane și de rotație. Realizarea suprafețelor de diverse vibrații aplicând hașura într-un mod artistic. Realizarea degradeului tonal în 5 trepte utilizând creionul.
3.1. Să reprezinte structuri din natură evidențiind unele particularități de formă și textură. 3.2. Să utilizeze creativ elementele de limbaj plastic în redarea diverselor stări ale naturii. 3.3. Să manifeste atitudine individual-creativă în reprezentarea plastică a structurilor naturii. 3.4. Să demonstreze interes pentru studierea și reprezentarea plastică a fenomenelor naturii.	III. Structuri și fenomene ale naturii Natura – mijloc de inspirație (omul, păsări, animale, insecte etc.). Lumea animală în creația artiștilor plastici. Lumea vegetală în creația artiștilor plastici. Mijloace și procedee artistice. Proporționarea. Construcția. Proporționarea formelor cu spațiul plastic. Perspectiva liniară (noțiuni generale) Portretul. Studiul figurii umane.	Analiza diverselor structuri din natură în creația artiștilor plastici. Reprezentarea structurilor vegetale (frunze, flori, copaci, fructe etc.) și animale după natură sau memorie, aplicând diverse materiale grafice. Subiecte recomandate: Plener. Construcția figurilor geometrice (pătrat, dreptunghi, etc.) aplicând hașura. Crochiuri de portret și figuri umane, în baza studiului diverselor exemple din creația artiștilor plastici consacrați.

Clasa VI

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic. 1.2. Să exprime plastic propriile idei în materiale și tehnici specifice graficii (desenului).	I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Materiale și tehnici grafice (creion simplu, tuș etc.). Subiectul lucrării plastice. Relația subiect – material - tehnică.	Activități individuale și în grup. Discuții. Discuții: Studiarea și analiza materialelor de artă, tehnicilor utilizate în operele artiștilor plastici. Analiza interpretării subiectelor operelor de artă, lucrărilor din creația elevilor. Exersări și experimentări în tuș, peniță. Selectarea materialelor în dependență de subiectele abordate.
2.1. Să organizeze suprafețe plastice utilizând creativ mijloace de expresie specifice graficii,	II. Mijloace artistico-plastice Mijloace de expresie în grafică/desen.	Discuții: mijloace de expresie specifice graficii. Exerciții aplicative propuse:

<p>desenului.</p> <p>2.2. Să aplice în procesul de creare a imaginilor grafice mijloacele artistico-plastice (proporția, proporționarea).</p>	<p>Modalități de realizare a lucrărilor grafice.</p> <p>Proporția.</p> <p>Proporționarea.</p> <p>Simetria.</p>	<p>Aprecierea proporțiilor unui obiect (dimensiuni de gabarit).</p> <p>Proporționarea elementelor unei forme compuse și realizarea reprezentării grafice.</p> <p>Aprecierea raportului proporțional între diverse obiecte.</p> <p>Concretizarea în baza studiului naturii a distanțelor dintre obiectele propuse spre analiză.</p>
<p>3.1. Să demonstreze competențe de reprezentare plastică a formelor simple sugerând poziția lor în spațiu față de nivelul ochilor.</p> <p>3.2. Să dea dovadă de creativitate în depunerea hașurii pe suprafață pentru a obține expresivități plastice.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii</p> <p>Modalități de reprezentare a formelor naturale.</p> <p>Forme plane.</p> <p>Forme volumetrice.</p> <p>Forme simetrice.</p> <p>Perspectiva liniară și aeriană.</p> <p>Crochiul.</p> <p>Clarobscurul.</p> <p>Portretul.</p> <p>Studiul figurii umane.</p>	<p>Explicarea noțiunii de clarobscur. Modalități de reprezentare.</p> <p>Exersări grafice (obiecte de uz casnic, păsări, animale etc.), executate după natură.</p> <p>Aplicarea procedeeleor de reprezentare a formelor după natură.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Schițe liniare a obiectelor de uz casnic (cană cilindrică sau conică) plasate la diverse nivele față de linia orizontului, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Desen constructiv liniar transparent din 2 obiecte de uz casnic cu suprafețe de rotație (cană, ulcior), F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Natură statică din 2 obiecte cu aplicarea hașurii, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Natură statică cu obiecte de uz casnic și un fruct, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Natură statică cu obiecte de uz casnic, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Schițe de portret.</p> <p>Crociuri ale figurii umane.</p>

Clasa VII

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei în materiale și tehnici specifice graficii (desenului).</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Materiale și tehnici grafice (creion simplu, tuș etc.). Subiectul lucrării plastice. Relația subiect – material - tehnică.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Discuții: Studiarea și analizare posibilităților materialelor de artă, tehnicilor utilizate în operele artiștilor plastici. Interpretarea subiectelor operelor de artă/lucrărilor executate de către elevi. Exersări și experimentări în diverse materiale și tehnici. Selectarea materialelor în dependență de subiectele abordate.</p>
<p>2.1. Să organizeze suprafețe plastice utilizând creativ mijloace de expresie specifice graficii.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Mijloace de expresie în domeniul graficii (punctul, linia, forma, pata)</p>	<p>Discuții: mijloace de expresie specifice graficii. Modalități de aplicare și realizare.</p>
<p>3.1. Să demonstreze competențe constructive de reprezentare a schițelor diverselor forme după natură.</p> <p>3.2. Să aplice clarobscurul în redarea volumului obiectelor.</p> <p>3.3. Să aplice elementele clarobscurului în sugerarea spațiului.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Forme plane. Forme volumetrice. Perspectiva liniară, noțiuni generale. Modificarea structurilor naturii suportată de schimbarea poziției liniei orizontului (nivelul ochilor). Clarobscurul – procedeu de obținere a volumelor pe suprafața plană. Elementele clarobscurului. Rolul clarobscurului în redarea formei. Rolul clarobscurului în redarea spațiului. Portretul. Studiul figurii umane.</p>	<p>Explicarea noțiunii de clarobscur. Modalități de reprezentare. Exersări grafice (corpuri geometrice, obiecte de uz casnic, păsări, animale etc.), executate după natură. Aplicarea procedeelor de reprezentare a formelor după natură. Subiecte recomandate: Schițe liniare a corpurilor geometrice în diverse poziții față de linia orizontului, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată). Desen constructiv liniar transparent a compoziției din 2-3 corpuri geometrice cu suprafețe poliedrice, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată). Desen constructiv liniar transparent din 2-3 corpuri geometrice cu suprafețe rotunde, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p>

		<p>Desen constructiv liniar transparent din 2-3 corpuri geometrice cu suprafețe poliedrice și de rotație, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată)</p> <p>Natură statică cu corpuri geometrice (cub, prismă patrulateră), F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Natură statică cu corpuri geometrice (cilindru, con, sferă), F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Natură statică cu obiecte de uz casnic, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Schițe de portret.</p> <p>Crociuri ale figurii umane.</p>
--	--	---

Clasa VIII

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să cunoască noțiunea de desen ca gen al artelor plastice.</p> <p>1.2. Să creeze forme plastice utilizând diverse materiale.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă</p> <p>Desenul ca știință și artă.</p> <p>Scopul și problemele în studierea desenului în baza capodoperelor artelor plastice universale.</p> <p>Materiale, rechizite, suporturi plastice.</p>	<p>Discuții.</p> <p>Exerciții.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Desen constructiv liniar transparent din 2-3 corpuri geometrice cu suprafețe poliedrice și de rotație, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p>
<p>2.1. Să cunoască noțiunea de clarobscur.</p> <p>2.2. Să aplice gradații de clarobscur în realizarea volumului pe suprafața plană.</p> <p>2.3. Să exprime preferințe în alegerea procedeelor de reprezentare plastică a structurilor din natură.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice</p> <p>Valențe de bază, închis – deschis.</p> <p>Gradații de clar – obscur. Trepte tonale între alb și negru.</p> <p>Texturi și structuri. Tipuri de haș. Redarea materialului.</p> <p>Paginația și etapele de realizare a unei naturi statice.</p>	<p>Observarea modalităților de modelare a formei prin hașurare analizând reproduceri și lucrări de artă.</p> <p>Realizarea desenului constructiv.</p> <p>Redarea materialului în lucrări grafice.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Desen constructiv din 2-3 corpuri geometrice cu suprafețe poliedrice și de rotație, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată), aplicând gradații de clar – obscur.</p>

		Desen grafic din 2-3 obiecte de uz casnic de formă simplă, F-A3 (redarea texturii și a materialului).
<p>3.1. Să aplice legitățile perspectivei liniare în lucrări grafice.</p> <p>3.2. Să perceapă perspectiva liniară și aeriană ca modalități de sugerare a spațiului în opere de artă.</p> <p>3.3. Să manifeste atitudine individual-creativă în procesul de creare a imaginii plastice.</p> <p>3.4. Să reprezinte creativ structuri și fenomene ale naturii în desen.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii</p> <p>Legitățile perspectivei liniare.</p> <p>Construirea spațiului plastic bi și tridimensional, forme simetrice și asimetrice, corespondentele lor în spațiu.</p> <p>Studii din natură: volume.</p> <p>Structuri naturale și echivalentele lor plastice .</p> <p>Inter- relații structurale.</p> <p>Studii din natură: obiecte de uz casnic de forme și materiale variate.</p>	<p>Argumentarea procedeeleor de reprezentare a spațiului pe suprafața plană.</p> <p>Reprezentarea structurilor naturii pe suprafața plană.</p> <p>Crearea senzației spațiului în lucrările practice</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Studii constructive – ladă în diverse poziții, obiecte din ipsos (corpuri geometrice, placă).</p> <p>Desen constructiv liniar transparent a compoziției din 2-3 scule pentru prelucrarea lemnului (rendea, daltă, ciocan, etc.), F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată)</p> <p>Desen constructiv liniar transparent a diverselor obiecte de uz casnic schimbându-se în dependență de poziția lor în spațiu și față de linia orizontului. Schițe, F-A3 (creion, hârtie albă sau tonată).</p> <p>Desenul unei naturi statice din 2-3 obiecte de uz casnic aranjate în diverse poziții (verticală, orizontală, oblică), (creion, hârtie albă sau tonată).</p>

Clasa IX

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
Să cunoască proprietățile specifice ale materialelor și ustensilelor de desen (creioane, tuș, peniță, cărbune, hârtie etc.)	<p>I. Materiale și ustensile specifice desenului /graficii</p> <p>Desenul ca știință și artă.</p> <p>Scopul și problemele în studierea desenului în baza capodoperelor artelor plastice universale.</p>	Să posede capacități elementare de utilizare a diferitor mijloace materiale în procesul creării expresivităților grafice.

<p>2.1. Să posede noțiuni de scară valorică în desen.</p> <p>2.2. Să perceapă noțiunea de clar-obscur și importanța acestui procedeu în obținerea volumului pe suprafața plană.</p> <p>2.3. Să conștientizeze primordialitatea hașurii-ca mijloc artistic în desen/grafică.</p>	<p>Materiale, rechizite, suporturi plastice.</p> <p>II. Mijloace artistico-plastice Valențe de bază, închis – deschis. Gradații de clar – obscur. Trepte tonale între alb și negru. Texturi și structuri. Tipuri de hașură. Redarea materialului.</p>	<p>Să realizeze degradeul tonal în 7 trepte utilizând creionul, prin distribuirea calculată a hașurei.</p> <p>Să observe, să distingă în operele de artă procedeul – de clar-obscur.</p> <p>Să realizeze imagini plastice, aplicând gradații de clar – obscur.</p> <p>Să realizeze desenul grafic al naturii statice obținând redarea texturii și a materialului.</p>
<p>3.1. Să aplice legitățile perspectivei liniare în lucrările proprii.</p> <p>3.2. Să aplice cunoștințe achiziționate anterior.</p> <p>3.3. Să perceapă perspectiva liniară și aeriană ca modalități de sugerare a spațiului în opere de artă.</p> <p>3.4. Să cunoască procedee de realizare a formelor plane sau volumetrice pe suprafața plană.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii. Legitățile perspectivei liniare. Construirea și proporționarea formelor Construirea spațiului plastic bi și tridimensional, forme simetrice și asimetrice, corespondentele lor în spațiu.</p>	<p>Să observe schimbările suportate de către imaginea corpurilor în dependență de punctul de vedere și de nivelul ochilor.</p> <p>Să ordoneze elementele din punct de vedere calitativ și cantitativ al spațiului plastic.</p> <p>Să obțină echilibrarea suprafețelor prin pete și tonuri.</p> <p>Să obțină desenul constructiv transparent cu aplicarea gradației de clar-obscur (creion, hârtie tonată F-A3)</p> <p>Să obțină desenul constructiv liniar cu aplicarea gradației de clar-obscur a unui element arhitectural schimbându-se în dependență de poziția lui în spațiu și față de linia orizontului (creion, hârtie albă sau tonată, F-A3).</p> <p>Să reprezinte structuri ale naturii pe suprafața plană.</p> <p>Lucrări grafice aplicative: Compoziții din 2-3 scaune plasate în diferite poziții (desen constructiv transparent cu aplicarea gradației de clar-obscur, creion, hârtie tonată F-A3) Desenul unui element arhitectural: rozetă</p>

		<p>(desen constructiv liniar cu aplicarea gradației de clar-obscur, creion, cărbune, sanguină, hârtie tonată F-A3)</p> <p>Natura statică din obiecte de uz casnic de formă compusă plasate pe diferite nivele în poziții variate (desen constructiv liniar cu aplicarea gradației de clar-obscur, creion, cărbune, sanguină, hârtie tonată F-A3)</p> <p>Evaluarea finală:</p> <p>Natură statică formată din 3 obiecte: rozetă, vas de ceramică, fruct sau o legumă (desen constructiv liniar cu aplicarea gradației clar-obscur, creion, cărbune, sanguină, hârtie tonată F- 40x50 cm. Timpul rezervat – 6 ore).</p>
--	--	--

Pictura Clasa I

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic la nivel elementar.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice picturii (acuarela, guașa)</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile instrumentelor și materialelor pentru pictură (acuarela, guașa, suporturi plastice, peneluri de diverse dimensiuni, tipuri, calități, etc.). Tehnici ale picturii (tehnica guașei, tehnica acuarelei, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de pictură pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice picturii.</p>
<p>2.1. Să identifice culorile în natură, obiecte, opere de artă etc.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice prin intermediul vopselelor de apă: acuarelă, guașă.</p> <p>2.3. Să aplice procedee intuitive de tratare picturală a suprafețelor.</p> <p>2.4. Să organizeze suprafețe plastice folosind culorile primare.</p> <p>2.5. să obțină expresivități plastice aplicând amestecurile cromatice..</p>	<p>II. Mijloace și procedee artistico-plastice Specificul utilizării mijloacelor plastice în pictură. Culoarea – mijloc plastic. Culorile și modalitățile de expresie. Culori primare. Culori binare. Culori calde. Culori reci. Tușa și pata de culoare - modalități de obținere.</p>	<p>Exerciții cu caracter creativ ce necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Obținerea culorilor binare prin amestecul fizic utilizând acuarela sau guașa. Observarea culorilor calde și a celor reci în operele de artă, vestimentație, mediu înconjurător. Jocuri de obținere a culorilor prin fuzionare, alăturarea culorilor sau suprapunerea lor. Realizarea petelor de culoare, a liniilor cu diverse mijloace (pensulă, hârtie, stofă, sfoară, burete, palma, plante etc.) și exprimarea propriei opinii față de rezultatul obținut. Subiecte recomandate: Joc de culori; După ploaie; Iarna pe uliță; Danteluțe colorate; Umbrele colorate, etc.</p>
<p>3.1. Să modeleze formele naturale prin aplicarea tehnicilor de lucru în guaș.</p> <p>3.2. Să exprime senzațiile de apropiere –</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Motive inspirate din natură (frunze, crengi, insecte, fructe, etc.).</p>	<p>Excursii în natură. Studiul formelor din natură, observarea particularităților de structură, culoare, etc.</p>

depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor.	Conceptul realist de reprezentare a imaginii plastice. Construirea formelor realiste. Redarea volumelor pe suprafața plană.	Executarea lucrărilor plastice în tehnici picturale reprezentând forme naturale. Obținerea expresivităților plastice reprezentând structuri naturale prin intermediul culorilor primare. Reprezentarea structurilor naturii (fructe) aplicând culorile binare. Reprezentarea diverselor stări și dispoziții ale naturii ieșind la plener. Subiecte recomandate: Studiu după natură. Fructe și legume, acuarela, F-A3. Plener – peisaj de toamnă. Plener – copaci desfrunziți. Plener – pomî în floare, etc.
---	---	--

Clasa II

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic la nivel elementar. 1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice picturii (acuarela, guașa, creioane acuarelă)	I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile instrumentelor și materialelor pentru pictură (acuarela, guașa, creioane acuarelă, peneluri de diverse dimensiuni și tipuri, paleta, tipuri și calități de suporturi plastice, etc.). Tehnici ale picturii (tehnica guașei, tehnica acuarelei, tehnica creionelor acuarelă, etc.).	Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de pictură pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice picturii.
2.1. Să identifice culorile și nonculorile în natură, obiecte de uz casnic, piese de vestimentație, arhitectură, opere de artă etc. 2.2. Să obțină expresivități plastice prin intermediul vopselelor de apă: acuarelă, guașă. 2.3. Să aplice procedee de tratare picturală a	II. Mijloace și procedee artistico-plastice Specificul utilizării mijloacelor plastice în pictură (Puncte, linii cromatice și decorative). Culoarea – mijloc plastic. Clasificarea culorilor. Non-culorile.	Exerciții cu caracter creativ ce necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Obținerea griului de diferite nuanțe prin amestecului dintre alb și negru. Observarea schimbării gradului de luminozitate a oricărei culorii amestecând-o cu

<p>suprafețelor. 2.4. Să organizeze suprafețe plastice folosind culorile spectrului cromatic. 2.5. Să obțină expresivități plastice aplicând amestecurile cromatice.</p>	<p>Culorile spectrului solar. Amestecul cromatic și acromatic Tușa și pata de culoare - modalități de obținere.</p>	<p>alb sau negru. Observarea și deducerea rolului și a importanței culorilor în viața omului. Obținerea unui spectru larg de nuanțe cromatice prin amestecul fizic, utilizând acuarela sau guașa. Jocuri de obținere a diverselor pete de culoare. Subiecte recomandate: Ninge încet și liniștit: Câmp cu maci, etc</p>
<p>3.1. Să modeleze formele naturale prin aplicarea tehnicilor de lucru cu guașa, acuarelă, creioane acuarelă. 3.2. Să exprime senzațiile de apropiere – depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Motive inspirate din natură (fructe, legume, vase, etc.). Concepte de reprezentare a imaginii plastice. Construirea formelor după natură. Redarea volumelor pe suprafața plană prin procedee specifice picturii.</p>	<p>Excursii în natură. Studiul formelor din natură, observarea particularităților de structură, culoare, etc. Observarea modificării culorii în raport cu mărirea, sau micșorarea distanței dintre obiect/pată de culoare și observator. Executarea lucrărilor plastice în tehnici picturale reprezentând forme naturale. Obținerea expresivităților plastice redând structuri ale naturii prin intermediul non-culorilor și a culorilor spectrale. Reprezentarea structurilor naturii (fructe, vase de uz casnic) aplicând non-culorile. Reprezentarea structurilor naturii (fructe, vase de uz casnic) aplicând culorile cromatice. Reprezentarea diverselor stări și dispoziții ale naturii ieșind la plener. Subiecte recomandate: Reprezentarea picturală a unei naturi statice (vas de formă simplă cu fructe), F-A3 (hârtie albă, acuarelă sau guașă). Reprezentarea picturală a unei naturi statice (mere roșii pe talger albastru), F-A3 (hârtie albă, acuarelă sau guașă)</p>

		<p>Studiu după natură (fructe și legume, acuarelă, F A3).</p> <p>Plener – peisaj de toamnă.</p> <p>Plener – copaci desfrunziți, etc.</p>
--	--	--

Clasa III

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice picturii (acuarela, guașă).</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile instrumentelor și materialelor pentru pictură (acuarela, guașa, peneluri de diverse dimensiuni și tipuri, paleta, tipuri și calități de suporturi plastice, etc.). Tehnici ale picturii (tehnica guașei, tehnica acuarelei pe suport uscat, tehnica acuarelei pe suport umed, pictura în straturi (guașă/acuarelă), pictura pe hârtie șifonată, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de pictură pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice picturii.</p>
<p>2.1. Să distingă nuanțe cromatice în natură, obiecte de uz casnic, piese de vestimentație, arhitectură, opere de artă etc.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice prin intermediul nuanțelor cromatice.</p> <p>2.3. Să aplice procedee de tratare picturală a suprafețelor.</p> <p>2.4. Să organizeze suprafețe plastice dominând cu o culoare.</p> <p>2.5. Să obțină expresivități plastice aplicând amestecurile cromatice.</p>	<p>II. Mijloace și procedee artistico-plastice Specificul utilizării mijloacelor plastice în pictură. Culoarea – mijloc plastic. Amestecuri cromatice. Amestecul culorilor cu alb și negru. Nuanțe. Tonul. Dominanta cromatică. Game cromatice: calde și reci.</p>	<p>Exerciții cu caracter creativ ce necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Obținerea griurilor colorate de diferite nuanțe prin amestecul culorii cu alb și negru. Observarea schimbării gradului de luminozitate a oricărei culorii amestecând-o cu alb sau negru. Obținerea unui spectru larg de nuanțe cromatice prin amestecul fizic, utilizând acuarela sau guașa. Jocuri de obținere a diverselor pete de culoare.</p>
<p>3.1. Să modeleze formele naturale prin aplicarea tehnicilor de lucru cu guașă, acuarelă.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Motive inspirate din natură (fructe, legume,</p>	<p>Excursii în natură. Studiul formelor din natură, observarea</p>

<p>3.2. Să exprime senzațiile de apropiere – depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor.</p>	<p>vase, peisaj, etc.). Conceptul realist de reprezentare a imaginii plastice. Construirea formelor. Redarea volumelor pe suprafața plană prin procedee specifice picturii.</p>	<p>particularităților de structură, culoare, nuanțe, tonuri cromatice, etc. Executarea lucrărilor plastice în tehnici picturale reprezentând forme după natură. Obținerea expresivităților plastice redând structuri ale naturii prin intermediul nuanțelor cromatice. Reprezentarea structurilor naturii (fructe, vase de uz casnic) aplicând nuanțe de violet și albastru (spre exemplu). Reprezentarea structurilor naturii (fructe, vase de uz casnic) aplicând nuanțe de verde (spre exemplu). Reprezentarea diverselor stări și dispoziții ale naturii ieșind la plener. Subiecte recomandate: Reprezentarea picturală a unei naturi statice (vas de formă simplă cu fructe), F-A3 (hârtie albă, acuarelă sau guașă). Studiu după natură (fructe și legume, guașă, F-A3). Natură statică (obiecte cu forme simple) în gamă cromatică caldă. Natură statică (obiecte cu forme simple) în gamă cromatică rece. Plener – peisaj de toamnă cu dominantă culorii oranj. Plener – copaci desfrunziți cu dominantă culorilor reci.</p>
--	--	--

Clasa IV

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice picturii (acuarela, guașă,)</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile instrumentelor și materialelor pentru pictură (acuarela, guașă, tempera, peneluri de diverse dimensiuni și tipuri, paleta, tipuri și calități de suporturi plastice, etc.). Tehnici ale picturii (tehnica guașei/temperei, tehnica acuarelei, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de pictură pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice picturii.</p>
<p>2.1. Să distingă în natură, obiecte de uz casnic, piese de vestimentație, arhitectură, opere de artă etc. game cromatice.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice prin intermediul gamelor cromatice.</p> <p>2.3. Să aplice procedee de tratare picturală și decorativă a suprafețelor.</p> <p>2.4. Să organizeze suprafețe plastice aplicând diverse game de contrast.</p> <p>2.5. Să obțină expresivități plastice aplicând contrastul de clar-obscur.</p>	<p>II. Mijloace și procedee artistico-plastice Specificul utilizării mijloacelor plastice în pictură. Culoarea – mijloc plastic. Gama cromatică. Monocromia. Contrastul cald - rece. Contrastul închis - deschis. Contrastul complementarelor. Contrastul de clar-obscur. Semnificații cromatice.</p>	<p>Exerciții cu caracter creativ ce necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Observarea gamelor cromatice în natură și artă. Observarea în lucrări de artă a tratării monocrome. Obținerea prin amestecul culorii cu alb și negru a efectului de monocromie. Observarea schimbării gradului de luminozitate a oricărei culorii amestecând-o cu alb sau negru. Observarea contrastului în natură și în artă. Jocuri de obținere a diverselor pete de culoare.</p>
<p>3.1. Să modeleze formele naturale prin aplicarea tehnicilor de lucru cu guașă, acuarelă.</p> <p>3.2. Să exprime senzațiile de apropiere – depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor în propriile lucrări.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Motive inspirate din natură (fructe, legume, vase, peisaje, etc.). Conceptul realist și decorativ de reprezentare a imaginii plastice. Construirea formelor. Redarea volumelor pe suprafața plană prin procedee specifice picturii.</p>	<p>Excursii în natură. Studiul formelor din natură, observarea particularităților de structură, culoare, nuanțe, tonuri cromatice, etc. Executarea lucrărilor plastice în tehnici picturale reprezentând forme după natură. Obținerea expresivităților plastice redând structuri ale naturii prin intermediul gamelor cromatice. Reprezentarea structurilor naturii (fructe, vase</p>

		<p>de uz casnic) aplicând gama cromatică caldă. Reprezentarea structurilor naturii (vas cu flori) aplicând gama cromatică rece. Reprezentarea structurilor naturii (vas cu flori) aplicând principiul monocromiei. Reprezentarea diverselor stări și dispoziții ale naturii ieșind la plener. Subiecte recomandate: Reprezentarea picturală a unei naturi statice (vas de formă simplă cu fructe), F-A3 (hârtie albă, acuarelă sau guașă). Studiu după natură. Fructe, vase, flori, etc. guașă, F A3. Natură statică (obiecte simple) în gamă monocromă. Natură statică (obiecte simple) obținând contrastul închis-deschis. Natură statică (obiecte simple) obținând contrastul complementarelor. Plener – peisaj de toamnă obținând contrastul cald-rece. Plener – copaci desfrunziți realizând contrastul de clarobscur.</p>
--	--	---

Clasa V

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente aplicând materiale și tehnici specifice picturii.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile instrumentelor și materialelor pentru pictură (acuarela, guașa, suporturi plastice, peneluri de diverse dimensiuni, tipuri și calități, etc). Tehnici ale picturii (tehnica guașei, tehnica</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de pictură pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice</p>

<p>2.1. Să aplice procedee de tratare picturală a suprafețelor.</p> <p>2.2. Să organizeze suprafețe plastice folosind culori spectrale.</p> <p>2.3. Să obțină expresivități plastice aplicând amestecurile cromatice.</p> <p>2.4. Să aplice procedee de tratare picturală a suprafețelor și spațiilor aplicând gamele cromatice și acromatice.</p> <p>2.5. Să posede cunoștințe elementare despre semnificația cromatică.</p>	<p>acuarelei, etc.).</p> <p>II. Mijloace și procedee artistico-plastice Specificul utilizării mijloacelor plastice în pictură. Culoarea – mijloc plastic. Culori spectrale. Culori primare, binare, amestecuri cromatice. Semnificații cromatice. Game cromatice, acromatice. Nuanțe.</p>	<p>picturii.</p> <p>Exerciții cu caracter creativ ce necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Obținerea culorilor compuse de gradul I, II și III utilizând acuarela și guașa. Discuții despre game calde/reci în corelație cu gamele muzicale. Obținerea diverselor gradații de luminozitate, saturație și tonalitate a culorii.</p>
<p>3.1. Să sugereze spațiul aplicând iscusit procedeul de amestec cromatic.</p> <p>3.2. Să modeleze volumul formelor inspirate din natură prin aplicarea tehnicilor de lucru cu guașă.</p> <p>3.3. Să exprime senzațiile de apropiere – depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Motive inspirate din natură (naturi statice). Conceptul realist de reprezentare a imaginii plastice. Construirea formelor realiste. Redarea volumelor pe suprafața plană. Portretul. Figura omului.</p>	<p>Excursii în natură. Studiul formelor din natură, observarea particularităților de structură, culoare, etc. Executarea lucrărilor plastice în tehnici picturale reprezentând forme din natură. Obținerea expresivităților plastice reprezentând structuri naturale prin intermediul culorilor primare. Reprezentarea structurilor naturii (natură statică) aplicând culorile binare. Reprezentarea diverselor stări și dispoziții ale naturii la plener. Subiecte recomandate: Reprezentarea picturală a unei naturi statice (mere roșii pe talger albastru), F-A3 (hârtie albă, acuarelă sau guașă) Studiu după natură. Obiect de uz casnic și legume, acuarelă, F-A3. Plener – peisaj de toamnă. Plener – copaci desfrunziți. Plener – pomi în floare.</p>

Clasa VI

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente prin materiale și tehnici specifice picturii.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Particularitățile și proprietățile instrumentelor și materialelor pentru pictură (acuarela, guașă, suporturi plastice, peneluri de diverse dimensiuni, tipuri și calități, etc). Tehnici ale picturii (tehnica guașei, tehnica acuarelei, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de pictură pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice picturii.</p>
<p>2.1. Să aplice procedee de tratare picturală a suprafețelor.</p> <p>2.2. Să organizeze suprafețe plastice folosind game cromatice calde și reci.</p> <p>2.3. Să obțină expresivități plastice aplicând extragerea tonului.</p> <p>2.4. Să obțină expresivități plastice aplicând tonul ca mijloc artistic.</p> <p>2.5. Să conștientizeze noțiunea de caracteristică a culorii (tonul de culoare, tonul de luminozitate, saturația).</p> <p>2.6. Să utilizeze procedee de aplicare a nuanțelor.</p>	<p>II. Mijloace artistic-plastice Culoarea în viața omului și în creație. Noțiuni generale. Cercul cromatic. Culori calde, culori reci. Extragerea tonurilor de culoare. Caracteristica culorilor (tonul de culoare, tonul de luminozitate, saturația) Nuanțe. Dominanta cromatică.</p>	<p>Lucrări practice: Realizarea spectrului cromatic utilizând ca material de artă guașul, sculele pentru desen tehnic, Format A-3. Realizarea scării tonale a culorilor trecute prin cele două valori de bază: albul și negrul, guașă, Format A-4/A-3 Observarea și clasificarea culorilor calde, reci în baza analizei naturii și a imaginilor.</p>
<p>3.1. Să sugereze spațiul aplicând tonul cromatic.</p> <p>3.2. Să modeleze formele naturale prin tehnica tentei mici.</p> <p>3.3. Să exprime senzațiile de apropiere – depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Studiul naturii și reprezentarea în culoare a structurilor naturii. Perspectiva aeriană. Tonuri de culoare. Culori calde, culori reci. Game cromatice. Nuanțarea. Modelarea formelor volumetrice</p>	<p>Argumentarea noțiunilor de ton, culori calde și reci, game cromatice, nuanțe, modelare a formelor în pictură. Redarea structurilor naturii folosind o singură culoare. Sugerarea volumului pe suprafața plană a elementelor naturii. Subiecte recomandate: Natură statică cu obiecte de uz casnic, guașă,</p>

		<p>Format A-3.</p> <p>Studiu după natură. Compoziție din două corpuri geometrice (hârtie, acuarelă, tehnica grizării, Format A-3.)</p> <p>Studiu după natură, reprezentarea naturii statice – buchet de flori, în gamă caldă (hârtie, guașă sau acuarelă, Format A-3.)</p> <p>Peisaj de iarnă (hârtie, guașă/acuarelă, Format A-3)</p>
--	--	--

Clasa VII

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice picturii.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă</p> <p>Tehnici ale picturii (tehnica guașei, tehnica acuarelei pe suport uscat, acuarelă cu ceară, tehnici mixte, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții.</p> <p>Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de pictură pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale.</p> <p>Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice picturii.</p>
<p>2.1. Să aplice procedee de tratare picturală a suprafețelor.</p> <p>2.2. Să organizeze suprafețe plastice folosind game cromatice și acromatice.</p> <p>2.3. Să obțină expresivități plastice aplicând gama de contrast.</p> <p>2.4. Să obțină expresivități plastice aplicând tonul ca mijloc artistic.</p> <p>2.5. Să conștientizeze noțiunea de echilibru în artele plastice.</p> <p>2.6. Să aplice procedee de echilibrare a spațiilor plastice.</p>	<p>II. Mijloace artistic-plastice</p> <p>Scara valorilor (rabaterea și degradarea cromatică).</p> <p>Game cromatice și acromatice.</p> <p>Game de contrast.</p> <p>Gama de ton.</p> <p>Echilibrul.</p> <p>Modelarea și modularea cromatică.</p> <p>Tratarea decorativă a suprafețelor.</p>	<p>Analiza , enumerarea mijloacelor artistico-plastice.</p> <p>Exerciții de tratare picturală a suprafeței.</p> <p>Exerciții și experimentări de echilibrare prin culori.</p> <p>Recunoașterea gamelor cromatice ca mijloc de exprimare.</p>

<p>3.1. Să sugereze spațiul aplicând tonul cromatic.</p> <p>3.2. Să modeleze formele naturale prin tehnica tentei mici.</p> <p>3.3. Să exprime senzațiile de apropiere – depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii</p> <p>Modalități de reprezentare a formelor din natură (obiecte după natură): documentarea, modelarea, modularea, stilizarea artistică.</p> <p>Modelarea cromatică a formelor.</p> <p>Contrastul cald-rece; contrastul închis - deschis.</p> <p>Modalități de redare a spațiului și volumului pe suprafața plană.</p>	<p>Discuții:</p> <p>Observarea caracteristicilor principale a elementelor naturii.</p> <p>Observarea modalităților de reprezentare a elementelor naturii în operele de artă.</p> <p>Obținerea gamelor cromatice în propriile lucrări.</p> <p>Obținerea expresivităților cromatice în lucrările plastice.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Studiu după natură, compoziție din două corpuri geometrice, (acuarelă, grizare).</p> <p>Natură statică cu draperii și obiecte de uz casnic cu structură și culoare bazată pe contrast, 2 obiecte (hârtie, acuarelă, tehnica în straturi, Format A-3).</p> <p>Natură statică, 2 obiecte de uz casnic cu texturi diferite (emailat și mat), un fruct/legumă, (hârtie, guașă, Format A-3).</p> <p>Natură statică din mai multe obiecte de uz casnic, plasate pe nivele diferite (hârtie, acuarelă, tehnica în straturi, Format A-3).</p> <p>Natură statică din mai multe obiecte de uz casnic, (hârtie albă sau tonată, guașă, tehnica tentei mici, Format A-3).</p>
--	---	---

Clasa VIII

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă</p> <p>Acuarelă.</p> <p>Guașă.</p> <p>Temperă.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții.</p> <p>Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de pictură pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale.</p>

<p>sentimente în materiale și tehnici specifice picturii. 1.3 Să modeleze formele naturale prin tehnica acuarelei pe suport umed.</p>	<p>Tehnici specific picturii. Fuzionarea cromatică pe suport umed.</p>	<p>Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice picturii.</p>
<p>2.1. Să aplice procedee de tratare picturală și decorativă a suprafețelor. 2.2. Să organizeze suprafețe plastice folosind game cromatice și acromatice. 2.3. Să obțină expresivități plastice aplicând gama de contrast.</p>	<p>II. Mijloace artistic-plastice Game cromatice. Game de contrast. Semnificația și simbolistica culorilor. Stilizarea decorativă. Evidențiere prin culoare a elementelor și planurilor.</p>	<p>Reflecții teoretice. Exersări practice. Studiu prin comparație: stilizare picturală, rece, caldă. Studierea manierei de stilizare în baza creației lui Pablo Picasso, etc.</p>
<p>3.1. Să sugereze spațiul aplicând legitățile clarobscurului. 3.2. Să modeleze formele naturale prin tehnica acuarelei pe suport umed. 3.3. Să exprime senzațiile de apropiere – depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor. 3.4. Să stilizeze formele naturale pentru a obține expresivități plastice.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Culoarea proprie și legitățile clarobscurului. Relația dintre culoare și spațiu. Abstractizarea, geometrizare, stilizarea formelor volumetrice. Conceptul realist de reprezentare a structurilor și fenomenelor naturii.</p>	<p>Discuții: Observarea caracteristicilor principale ale elementelor naturii. Observarea modalităților de reprezentare a elementelor naturii prin tehnica acuarelei pe suport umed studiind opere de artă. Realizarea stilizării formelor naturii. Obținerea expresivităților cromatice în lucrările plastice. Subiecte recomandate: Natură statică din 3-4 obiecte. Tehnica acuarelei pe umed, (hârtie, acuarelă, Format A-3). Studiu după natură a mulajelor de păsări. Natură statică din 3-4 obiecte (corpuri geometrice și obiecte de uz casnic) plasate pe diferite nivele, (hârtie, guașă, Format A-3). Compoziție în 3 variante din mai multe obiecte, (hârtie, guașă/acuarelă/temperă, Format A-3). Naturi statice cu elemente arhitecturale (capitel, placă cu ornament, etc.) și obiecte de</p>

		uz casnic în diverse poziții. Tehnica acuarelei pe suport umed, (hârtie, acuarelă, Format A-3)
--	--	---

Clasa IX

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic. 1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice picturii.	I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Acuarela/gușa/tempera posibilitățile de redare a expresivităților plastice. Pastelul, tipuri de pastel. Suportul plastic recomandat. Tehnici de realizare a lucrărilor în pastel.	Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților acuarelei ca material de pictură pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale. Exerciții de studiere și observare a efectelor de factură obținute aplicând acuarela pe diverse suporturi. Observarea și analiza particularităților pastelului ca material de pictură pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale. Exerciții de folosire a pastelului, alegerea suportului, tehnicilor de lucru specifice acestui material.
2.1. Să aplice procedee de tratare picturală și decorativă a suprafețelor. 2.2. Să organizeze suprafețe plastice folosind game cromatice și acromatice. 2.3. Să obțină expresivități plastice aplicând gama de contrast.	II. Mijloace artistic-plastice Armonia culorilor și formelor. Variabilitatea culorilor. Semnificații cromatice. Relația formă-culoare. Contrastul complementarelor. Schimbarea luminiscentei (intensității) culorilor.	Reflecții teoretice. Exersări practice. Discuții: Observarea modalităților de reprezentare a elementelor naturii în tehnica pastelului studiind opere de artă. Realizarea stilizării formelor naturii. Obținerea expresivităților cromatice în lucrările plastic, aplicând contrastul complementar.
3.1. Să sugereze volumul și spațiul aplicând legăturile perspectivei liniare și aeriene.	III. Structuri și fenomene ale naturii Perspectiva: liniară, aeriană, relația spațiu-	Discuții: Observarea, analiza operei și manierei de

<p>3.2. Să modeleze formele naturale prin diverse tehnici de artă.</p> <p>3.3. Să exprime senzațiile de apropiere – depărtare, cald – rece, ușor – greu, folosind efectele spațiale și termodinamice ale culorilor.</p> <p>3.4. Să manifeste interes pentru studierea și aplicarea manierelor de lucru a diferitor maieștri plastici în propriile lucrări.</p>	<p>formă-culoare.</p> <p>Structuri și fenomene ale naturii prin intermediul diverselor tehnici și maniere de artă.</p> <p>Relațiile dintre culoare și spațiu.</p> <p>Modalități de exprimare a mesajului artistic în pictură.</p> <p>Natură statică.</p> <p>Peisaj.</p> <p>Portret.</p> <p>Figura umană.</p> <p>Grup de figuri.</p>	<p>reprezentare a realității de către Vincent Van Gogh, Edgar Degas, Gino Severini, etc.</p> <p>Observarea modalităților de reprezentare a elementelor naturii folosind pastelul în opere de artă.</p> <p>Obținerea expresivităților cromatice în lucrările plastice.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Natură statică din 3-4 obiecte. Tehnica pastelului, (carton negru texturat, pastel, Formatul A-3)</p> <p>Natură statică din 3-4 obiecte de uz casnic plasate pe diferite nivele (carton negru texturat, pastel, Formatul A-3)</p> <p>Compoziție în 3 variante din mai multe obiecte, (hârtie, guașă/acuarelă/temperă, Formatul A-3).</p> <p>Naturi statice cu element architectural (capitel, placă cu ornament, etc.) și obiectele de uz casnic în diverse poziții, (material la alegere).</p> <p>Tehnica acuarelei pe suport umed, (hârtie, acuarelă, Formatul A-3).</p> <p>Peisaj (primăvară, toamnă – plener, hârtie/carton, acuarelă/pastel/guașă/tempera, Formatul A-3), improvizări de stiluri și maniere.</p> <p>Figura umană în interior.</p> <p>Evaluare sumativă:</p> <p>Natură statică din câteva obiectele de uz casnic, plasate în diverse poziții și nivele (F – 40x50 cm., materialul și tehnica la alegere, timpul rezervat – 6 ore).</p>
--	---	--

Compoziția Clasa I

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice artei plastice.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Hârtie diverse culori și calități, carton, creioane colorate, vopsele, etc. Specificul vopselelor. Tehnici de artă (tehnica guașei, tehnica acuarelei, origami, ștampilarea, tehnici mixte, colajul, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale. Exerciții de folosire a ustensilelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice artei plastice.</p>
<p>2.1. Să utilizeze creativ elemente de limbaj plastic în compoziții grafice, picturale, decorative.</p> <p>2.2. Să realizeze varietăți plastice prin intermediul utilizării diverselor elemente de limbaj plastic.</p> <p>2.3. Să aplice diverse mijloace artistico-plastice în compoziții.</p> <p>2.4. Să obțină varietăți cromatice prin amestecul culorilor.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Studiul mijloacelor plastice în contextul realizării compozițiilor plastice. Punctul, element al limbajului plastic. Punctul ca element structural. Punctul ca element decorativ. Linia – modalități de realizare. Pata de culoare - modalități de obținere. Pata decorativă. Pata picturală. Pata spontană. Culoarea. Amestecul cromatic. Compunerea, proporționarea, construirea.</p>	<p>Deosebirea și clasificarea compozițiilor grafice, picturale și decorative. Exerciții cu caracter creativ care necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Executarea compozițiilor grafice, decorative și picturale experimentând materiale și tehnici de artă. Obținerea expresivității plastice în lucrări prin aplicarea elementelor de limbaj plastic. Obținerea culorilor compuse de gradul I. Exersarea plasării formelor pe suprafața plastică. Subiecte recomandate: Fantezii. Baloane colorate. Lunca înflorită. Veselia culorilor. Liniuța jucăușă. Palatul din poveste, etc.</p>
<p>3.1. Să aplice procedee elementare de compunere și proporționare a formelor în spațiul plastic.</p>	<p>III. Structuri compoziționale Poziția foii (verticală, orizontală). Compunerea elementelor în spațiul plastic.</p>	<p>Observarea modalităților de redare a spațiului prin intermediul elementelor de limbaj plastic în reproduceri de artă;</p>

<p>3.2. Să plaseze formele în spațiul plastic în baza noțiunii de ritm.</p> <p>3.3. Să aleagă tehnicile de executare corespunzător subiectului propus spre realizare.</p> <p>3.4. Să demonstreze creativitate în realizarea compozițiilor.</p>	<p>Proporționarea – legitate de construire a compoziției.</p> <p>Ritmul – legitate de construire a compoziției.</p>	<p>Obținerea planurilor în lucrări plastice prin plasarea chibzuită a elementelor pe suprafața plastică: aproape - departe; mare – mic; sus - jos, centru, etc.</p> <p>Aplicarea ritmului de tact simplu în lucrările decorative.</p> <p>Exprimarea liberă a propriei viziuni cu referire la subiectul propus.</p> <p>Analiza critică și obiectivă a creației colegilor și a celei proprii.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Case pe deal.</p> <p>Plai natal.</p> <p>Lumea subacvatică.</p> <p>Pomul de Crăciun.</p> <p>Căsuța iepurașului.</p> <p>Portretul păpușii.</p> <p>În lumea basmelor.</p> <p>Peisaj (de primăvară, de iarnă, de toamnă).</p> <p>Talgerul bunicii, etc.</p>
--	---	--

Clasa II

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice artelor plastice.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă</p> <p>Hârtie, carton, creioane colorate, creioane de ceară, tuș, argilă, vopsele, etc.</p> <p>Specificul vopselelor.</p> <p>Tehnici de artă (tehnica guașei - metoda tradițională și modernă: amprentarea, ștampilarea și imprimarea, tehnica acuarelei, tehnica de lucru cu creioane de ceară,</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții.</p> <p>Reactualizarea noțiunilor dobândite anterior.</p> <p>Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări plastice originale.</p> <p>Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice</p>

	plastilină și acuarelă, origami, monotipia, tehnici mixte, colajul, tehnica modelării din argilă, etc.).	artelor plastice. Selectarea materialelor și instrumentelor în dependență de subiectele abordate.
<p>2.1. Să utilizeze creativ elementele limbajului plastic în compoziții grafice, picturale, decorative.</p> <p>2.2. Să realizeze varietăți plastice prin intermediul utilizării diverselor elemente de limbaj plastic.</p> <p>2.3. Să aplice diverse mijloace artistico-plastice în compoziții.</p> <p>2.4. Să obțină varietăți cromatice prin amestecul fizic al culorilor.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice</p> <p>Studiul mijloacelor plastice în contextul realizării compozițiilor plastice.</p> <p>Punctul în arta plastică și natură.</p> <p>Modalități de executare și amplasare a punctului în spațiul plastic.</p> <p>Linia în arta plastică și natură.</p> <p>Linia dreaptă, frântă, ondulată, etc.</p> <p>Pata spontană.</p> <p>Forma realistă.</p> <p>Forma plană.</p> <p>Clasificarea culorilor și non-culorilor.</p> <p>Amestecul cromatic și acromatic.</p>	<p>Observarea caracteristicilor fizice ale elementelor de limbaj plastic în natură și opere de artă.</p> <p>Exerciții cu caracter creativ care necesită spirit de observație, cercetare, investigație.</p> <p>Crearea și obținerea diferitor pete de culoare, a diverselor tipuri de linii cu materiale și instrumente variate.</p> <p>Obținerea petelor spontane: prin stropire, scurgere, suprapunere, alăturare, etc., descrierea efectelor obținute.</p> <p>Observarea formelor realiste în natură și opere de artă.</p> <p>Analiza formelor realiste și a modalităților de obținere.</p> <p>Executarea compozițiilor grafice, decorative și picturale experimentând materialele și tehnicile de artă.</p> <p>Obținerea expresivității plastice în lucrări prin aplicarea elementelor de limbaj plastic.</p> <p>Obținerea culorilor compuse de gradul I și II.</p> <p>Exersarea plasării formelor pe suprafața plastică.</p> <p>Obținerea formelor și compozițiilor volumetrice.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Mere și gutui.</p> <p>Căsuța din poveste.</p> <p>Lumea subacvatică.</p> <p>Lumea copiilor.</p> <p>Bucuriile copilăriei.</p>

		<p>Sărbătorile de iarnă. Prietenul meu patruped. Ziua și noaptea. Curcubeul. Poienița veselă, etc.</p>
<p>3.1. Să aplice procedee elementare de compunere și proporționare a formelor în spațiul plastic. 3.2. Să plaseze formele în spațiul plastic în baza noțiunii de ritm. 3.3. Să aleagă tehnicile de executare corespunzător subiectului propus spre realizare. 3.4. Să demonstreze creativitate în realizarea compozițiilor.</p>	<p>III. Structuri compoziționale. Idea. Culoarea. Compunerea. Compoziția plană. Compoziția volumetrică. Plasarea elementelor în spațiul plastic Centrul (centrele) de interes al compoziției Organizarea spațiului plastic în culoare. Ritmul - legitate de construire a compoziției. Ritmul simplu. Ritmul alternativ (la nivel intuitiv).</p>	<p>Explicarea noțiunilor de element plastic, spațiu plastic și centru de interes al compoziției, identificarea și analiza lor pe reproduceri de artă, opere de artă din diverse ramuri. Observarea modalităților de redare a spațiului prin intermediul elementelor de limbaj plastic pe reproduceri de artă. Obținerea planurilor în lucrări plastice prin plasarea chibzuită a elementelor pe suprafața plastică. Elaborarea compozițiilor plastice obținând centru de interes prin plasarea și distribuirea iscusită a elementelor de limbaj plastic. Aplicarea ritmului de tact simplu în lucrările decorative. Realizarea compozițiilor în diverse tehnici. Realizarea compozițiilor plastice în baza textelor. Exprimarea liberă a propriei viziuni cu referire la subiectul propus. Analiza critică și obiectivă a creației colegilor și a celei proprii. Subiecte recomandate: Cucoșul. Peisaj. Ploaia de vară. Basmul. O lume colorată. Primăvara.</p>

		Cântecul privighetorii. Pasărea măiastră. Platou ornat, etc.
--	--	--

Clasa III

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice artelor plastice.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Materiale tradiționale și netradiționale de artă. Tehnici de artă (grataj, origami, tehnici mixte, colaj - forma ruptă, colaj diverse materiale, tehnica modelării din argilă/plastilină/aluat sărat/hârtie, mozaicul, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Reactualizarea noțiunilor dobândite anterior. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă netradiționale pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări plastice originale din creația elevilor. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice artei plastice. Selectarea materialelor în dependență de subiectele abordate.</p>
<p>2.1. Să utilizeze creativ elementele limbajului plastic în compoziții grafice, picturale, decorative.</p> <p>2.2. Să realizeze varietăți plastice prin intermediul utilizării diverselor elemente de limbaj plastic.</p> <p>2.3. Să aplice diverse mijloace artistico-plastice în compoziții.</p> <p>2.4. Să obțină varietăți cromatice prin amestecul fizic al culorilor.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Studiul mijloacelor plastice în contextul realizării compozițiilor plastice. Punctul. Modalități de executare și amplasare a punctului în spațiul plastic. Linia, fâșia și dunga, linia de duct continuu. Pata elaborată. Forma. Forma plană și volumetrică. Simetria. Simetria bilaterală. Simetria radială. Procedee de obținere a formelor. Contrastul cromatic.</p>	<p>Observarea caracteristicilor fizice ale elementelor de limbaj plastic în natură și opere de artă. Exerciții cu caracter creativ care necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Crearea și obținerea diferitor pete de culoare, a diverselor tipuri de linii cu materiale și instrumente mai puțin tradiționale. Observarea formelor realiste în natură și opere de artă. Analiza formelor plane și volumetrice și a modalităților de obținere folosind materiale de artă mai puțin tradiționale. Obținerea relației formă - culoare în lucrările sale.</p>

		<p>Elaborarea formelor volumetrice. Observarea contrastului cromatic în operele de artă. Obținerea contrastului cromatic în propriile lucrări. Executarea compozițiilor grafice, decorative și picturale experimentând materiale și tehnici de artă. Obținerea expresivității plastice în lucrări prin aplicarea elementelor de limbaj plastic. Obținerea culorilor compuse de gradul I și II. Exersarea plasării formelor pe suprafața plastică. Subiecte recomandate: Diversitatea lumii acvatice. Satul bunicilor. Ce ne vorbesc și ne povestesc liniile... Liniște, echilibru și armonie. Furtună. Spontaneitate. Pomi desfrunziți. Fluturii zglobii. Farfuria bunicii. Casa viitorului. Visul. Fluiet - ocarină. Ce ne povestesc culorile. Livada cu mere roșii, etc.</p>
<p>3.1. Să aplice procedee de compunere și proporționare a formelor în spațiul plastic pentru a obține expresivități. 3.2. Să plaseze forme, imagini în spațiul plastic în baza noțiunii de ritm de tact compus. 3.3. Să aleagă tehnicile de executare</p>	<p>III. Structuri compoziționale. Ideea. Culoarea. Compunerea. Compoziția plană. Compoziția volumetrică. Compoziția nonfigurativă. Compoziția închisă.</p>	<p>Explicarea noțiunilor de compoziție: plană, volumetrică, nonfigurativă, închisă, deschisă, etc. Identificarea și analiza echilibrului și ritmului de tact compus pe reproduceri ale operelor de artă din diverse ramuri și domenii.</p>

<p>corespunzător subiectului propus pentru realizare.</p> <p>3.4. Să demonstreze creativitate în realizarea compozițiilor plane și volumetrice.</p>	<p>Compoziția deschisă. Compoziția pe registre. Geometrizarea formelor. Plasarea elementelor în spațiul plastic. Echilibrul - principiu compozițional. Ritmul simplu. Ritmul alternativ.</p>	<p>Observarea modalităților de distribuire a formelor și spațiilor în scopul obținerii diverselor tipuri de compoziții pe reproduceri de artă. Obținerea expresivității plastice prin plasarea chibzuită a elementelor pe suprafața plastică. Elaborarea diverselor tipuri de compoziții plastice prin plasarea și distribuirea iscusită a elementelor de limbaj plastic. Aplicarea ritmului de tact compus în lucrările decorative. Realizarea compozițiilor plane și volumetrice utilizând diverse materiale și tehnici. Exprimarea liberă a propriei viziuni cu privire la subiectul propus. Analiza critică și obiectivă a creației colegilor și a celei proprii. Subiecte recomandate: Portretul colegului de bancă. Portretul mamei. Portretul bunicii. Portretul păpușii mele. Orașul din vis. Jocul formelor. Covor moldovenesc. În lumea imaginației, etc.</p>
---	--	---

Clasa IV

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Materiale tradiționale și netradiționale de artă. Tehnici de artă (tehnica ștampilării, incizării,</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Reactualizarea noțiunilor dobândite anterior. Observarea și analiza particularităților</p>

<p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice artelor plastice.</p>	<p>tehnica imitării imprimeului, tehnica grataj, tehnici mixte, colaj - forma ruptă, colaj diverse materiale, papier mache, etc.)</p>	<p>materialelor și tehnicilor de artă netradiționale pe planșe didactice, reproduceri, lucrări plastice originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice artelor plastice. Selectarea materialelor în dependență de subiectele abordate.</p>
<p>2.1. Să utilizeze creativ elemente de limbaj plastic în compoziții grafice, picturale, decorative, sculpturale. 2.2. Să realizeze varietăți plastice prin intermediul utilizării diverselor elemente de limbaj plastic. 2.3. Să aplice diverse mijloace artistico-plastice în compoziții. 2.4. Să obțină varietăți de tonuri și nuanțe prin amestecul culorilor.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Studiul mijloacelor plastice în contextul realizării compozițiilor plastice. Elemente de limbaj plastic. Pata plană (decorativă). Pata picturală. Semnificații cromatice. Tonul și nuanța. Gama de contrast. Forma. Forma plană și volumetrică. Relieful. Forma decorativă. Procedee de obținere a formelor.</p>	<p>Exerciții cu caracter creativ care necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Crearea și obținerea diferitor pete de culoare, a diverselor tipuri de linii cu materiale și instrumente mai puțin tradiționale. Analiza formelor plane și volumetrice și a modalităților de obținere, folosind materiale și tehnici de artă. Obținerea relației dintre formă și culoare în propriile lucrări. Elaborarea formelor volumetrice. Observarea gamei de contrast în operele de artă. Executarea compozițiilor grafice, decorative, picturale și volumetrice experimentând materiale și tehnici de artă. Exersarea plasării formelor pe suprafața plastică (suport plastic). Subiecte recomandate: Variatăți liniare. Copaci desfrunziți. Lunca cu flori. Castelul fermecat. Lumea subacvatică. Țestoase. Tradiții și obiceiuri Pascale, etc.</p>

<p>3.1. Să aplice procedee de compunere și proporționare a formelor în spațiul plastic pentru a obține expresivități.</p> <p>3.2. Să plaseze diverse forme, imagini în spațiul plastic în baza principiilor de realizare a compozițiilor decorative.</p> <p>3.3. Să aleagă tehnicile de executare corespunzător subiectului propus pentru realizare.</p> <p>3.4. Să demonstreze creativitate în realizarea compozițiilor plane și volumetrice.</p>	<p>III. Inițiere în compoziție. Idea. Culoarea. Compunerea. Compoziția decorativă. Principii de realizare a compoziției decorative. Stilizarea. Echilibrul (rațional și intuitiv). Compoziția plastică. Compoziția volumetrică. Ritmul de tact compus.</p>	<p>Explicarea noțiunilor de compoziție: plastică, decorativă și volumetrică, a principiilor de realizare a compozițiilor decorative cum ar fi: echilibrul rațional și intuitiv, stilizare, etc. Identificarea și analiza lor pe reproduceri de artă, opere de artă din diverse domenii, ramuri. Observarea modalităților de distribuire a formelor și spațiilor în scopul obținerii diverselor tipuri de compoziții examinând reproduceri de artă. Obținerea expresivității plastice prin plasarea chibzuită a elementelor pe suprafața plastică. Elaborarea diverselor tipuri de compoziții prin plasarea și distribuirea iscusită a elementelor de limbaj plastic. Realizarea compozițiilor plane și volumetrice utilizând diverse materiale și tehnici. Exprimarea liberă a propriei viziuni cu privire la subiectul propus. Analiza critică și obiectivă a creației colegilor și a celei proprii.</p> <p>Subiecte recomandate: Peisaj rural. Livadă-n floare. Cer cu stele. Păsările din curtea bunicii. Oraș medieval. Peisaj nocturn. Flori. Compoziție cu reptile. Peisaj citadin. Amintiri din copilărie. În oraș e sărbătoare. Tradiții și obiceiuri de Crăciun, etc.</p> <p>Evaluare: Proiecte de grup; Portofoliul.</p>
--	---	--

Clasa V

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materialele, tehnicile și instrumentele de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice artei plastice.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Hârtie, carton, creioane, vopsele, tuș, etc. Specificul vopselelor. Tehnici de artă (tehnica guașei, tehnica acuarelei, tehnici mixte, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice artei plastice.</p>
<p>2.1. Să utilizeze creativ elemente de limbaj plastic în compoziții grafice, picturale, decorative.</p> <p>2.2. Să realizeze varietăți plastice prin intermediul utilizării diverselor elemente de limbaj plastic.</p>	<p>II. Elementele limbajului plastic Studiul elementelor limbajului plastic în contextul realizării compozițiilor plastice. Forme plane și volumetrice. Pata spontană și dirijată. Procedee de obținere a petelor spontane și dirijate.</p>	<p>Deosebirea și clasificarea compozițiilor ca: grafice, picturale și decorative. Exerciții cu caracter creativ care necesită spirit de observație, cercetare, investigație. Executarea compozițiilor grafice, decorative și picturale experimentând materiale și tehnici de artă. Obținerea expresivității plastice în lucrări prin aplicarea iscusită a elementelor de limbaj plastic. Exersarea obținerii și plasării formelor abstracte pe suprafața plastică. Subiecte recomandate: Pădurea de argint. La bunici. Bucuria copiilor. Castelul vrăjitorului, etc.</p>
<p>3.1. Să aplice procedee de compunere și proporționare a formelor.</p> <p>3.2. Să aplice procedee de nuanțare a culorilor în compoziții decorative și picturale.</p> <p>3.3. Să obțină varietăți cromatice prin amestecul culorilor.</p>	<p>III. Mijloace artistico-plastice Studiul mijloacelor plastice în contextul realizării compozițiilor plastice. Compunerea, proporționarea, construirea. Culoarea. Amestecul cromatic. Nuanțe cromatice.</p>	<p>Obținerea culorilor compuse de gradul I, II și III utilizând acuarela și guașa. Exersarea producerii nuanțelor unor culori. Obținerea diverselor stări de luminozitate, saturație și tonalitate a culorii. Subiecte recomandate: Emoțiile vacanței.</p>

	Game: cromatice (reci, calde), acromatice, de nuanțe.	Orașul în straie de sărbătoare. Universul meu. Peisaj (de primăvară, de iarnă, de toamnă). Visul lui Guguță. În lumea basmelor. Prietenii mei. La săniuș. Strâmbă-Lemne. Făt-Frumos din lacrimă, etc.
4.1 Să înțeleagă variabilitatea structurilor compoziționale și interacțiunii formelor în spațiul plastic. 4.2. Să plaseze formele în spațiul plastic în baza noțiunii de ritm. 4.3. Să aleagă structurile compoziționale și tehnicile de executare corespunzătoare subiectului propus spre realizare. 4.4. Să demonstreze creativitate în realizarea compozițiilor grafice, decorative, picturale.	IV. Structuri compoziționale Simetria/asimetria. Ritmul de tact simplu. Ritmul de tact alternativ. Ritmul de tact compus. Registre orizontale. Registre verticale.	Subiecte recomandate: Covorul din odaia mea. Talgerul bunicii. Peisaj cu flori. Semn de carte. La mare, etc.

Clasa VI

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic. 1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice artelor plastice.	I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Hârtie, carton, creioane, vopsele, tuș, etc. Specificul vopselelor. Tehnici de artă (tehnica guașei, tehnica acuarelei, tehnici mixte, etc.).	Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice artelor plastice.
2.1. Să înțeleagă principiile de organizare a compoziției plastice.	II. Mijloace artistico-plastice Proporția – mijloc de echilibrare a formelor în	Activități individuale și în grup. Discuții. Analiza, compararea și explicarea procedeelelor

<p>2.2. Să aplice legea proporției și modulului în organizarea spațiului plastic.</p> <p>2.3. Să coreleze formele cu spațiile plastice.</p> <p>2.4. Să organizeze spațiul plastic din punct de vedere cromatic.</p> <p>2.5. Să transforme și să obțină forme noi utilizând diverse procedee artistico - plastice.</p>	<p>spațiul plastic.</p> <p>Proporția – raportul de dimensiuni, cantități, valori, etc.</p> <p>Modulul - unitate de măsură.</p> <p>Procedee de transformare plastică a formelor și de creare a formelor noi.</p> <p>Procedee de activizare plastică a formelor:</p> <p>Modelarea și modularea cromatică;</p> <p>Depunerea punctelor pe suprafața formei;</p> <p>Trasarea liniilor pe formă;</p> <p>Combinarea diverselor procedee.</p>	<p>artistice utilizate în lucrările plastice, pe reproduceri, planșe didactice.</p> <p>Exerciții de organizare a spațiului plastic:</p> <p>Proporționarea formelor;</p> <p>Corelarea formelor și spațiilor;</p> <p>Organizarea cromatică a spațiului.</p> <p>Organizarea spațiului utilizând diverse mijloace plastice.</p> <p>Aplicarea creativă a procedeelelor artistice.</p> <p>Exerciții de modificare a formelor.</p> <p>Crearea formelor noi (bi și tridimensionale) prin modificarea formelor naturale.</p> <p>Aplicarea procedeelelor de activizare plastică a formelor.</p> <p>Modificarea formelor utilizând diverse tehnici și materiale.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Câmp cu romanițe.</p> <p>Visul copilăriei.</p> <p>Copiii lumii pentru pace, etc.</p>
<p>3.1. Să aplice principiile staticii și dinamicii în organizarea compozițiilor plastice.</p> <p>3.2. Să realizeze compoziții plastice reprezentative și abstracte.</p> <p>3.3. Să aprecieze valoarea artistică a compozițiilor plastice.</p> <p>3.4. Să-și dezvolte creativitatea și imaginația în procesul elaborării compozițiilor.</p>	<p>III. Principii și structuri compoziționale</p> <p>Statica (simetria).</p> <p>Simetria bilaterală.</p> <p>Simetria radială.</p> <p>Dinamica (asimetria).</p> <p>Dinamica aspirativă.</p> <p>Dinamica cinetică.</p> <p>Sistemul modular de construire a compoziției.</p> <p>Secțiunea de aur.</p>	<p>Activități individuale și în grup.</p> <p>Observarea simetriei și dinamicii în mediul înconjurător și în artă.</p> <p>Exersarea obținerii formelor simetrice.</p> <p>Realizarea compozițiilor decorative în baza principiilor staticii și dinamicii.</p> <p>Executarea lucrărilor cu caracter decorativ prin aplicație.</p> <p>Exersarea dinamizării formelor.</p> <p>Exersarea plasării formelor pe suprafața plastică.</p> <p>Organizarea spațiului plastic în baza modulului și a sistemului modular.</p> <p>Realizarea lucrărilor plastice utilizând diverse</p>

		<p>tehnici și materiale, aplicând diverse principii de organizare a compoziției plastice.</p> <p>Subiecte recomandate: Lunca înflorită. Talgerul bunicii. Ploaia. Cad flori de tei. Vârtej. Râu de munte, etc.</p>
--	--	---

Clasa VII

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice artei plastice.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Hârtie, carton, creioane, vopsele, tuș, etc. Specificul vopselelor. Tehnici de artă (tehnica guașei, tehnica acuarelei, tehnica grataj, colaj, tehnici mixte, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor. Studiarea tehnicilor de lucru specifice artei plastice.</p>
<p>2.1. Să aplice procedee de tratare picturală a spațiilor plastice.</p> <p>2.2. Să aplice principiul echilibrului în organizarea compozițiilor picturale și decorative.</p> <p>2.3. Să-și dezvolte imaginația și gândirea creativă, artistică în procesul echilibrării spațiilor plastice.</p> <p>2.4. Să realizeze compoziții figurative și abstracte, folosind creativ mijloacele de expresie plastică.</p> <p>2.5. Să promoveze valorile general-umane în</p>	<p>II. Principii și procedee compoziționale Principiul echilibrului și integralității: Echilibrul intuitiv. Echilibrul rațional. Relaționarea forțelor. Metode de obținere a echilibrului pe suprafață (centru, axă de simetrie, diagonală, verticală, etc.). Interacțiunea formelor și culorilor în procesul realizării echilibrului. Integralitatea compoziției (unitatea în varietate și varietatea în unitate).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea echilibrului în natură și în operele de artă, în lucrări realizate de copii. Distingerea diverselor moduri de obținere a echilibrului în opere de artă plastică. Compararea și analizarea procedeelor artistice. Exersarea și obținerea echilibrului în propriile lucrări. Realizarea stării de echilibru în lucrări plastice prin interacțiunea formelor și culorilor.</p>

propriile lucrări.		
<p>3.1. Să aplice procedee de tratare decorativă în propriile lucrări.</p> <p>3.2. Să manifeste interes pentru studierea și cunoașterea artei plastice populare.</p> <p>3.3. Să interpreteze mesajul ornamentului din creația populară și cromatică acestuia, argumentând propria viziune.</p> <p>3.4. Să creeze motive decorative din forme geometrice, inspirate din natură (stilizate).</p>	<p>III. Structuri compoziționale</p> <p>Compoziția ornamentală.</p> <p>Ornamentul și tipurile lui.</p> <p>Motive decorative:</p> <p>Geometrice;</p> <p>Vegetale;</p> <p>Zoomorfe;</p> <p>Antropomorfe.</p> <p>Principii de organizare:</p> <p>Repetiția;</p> <p>Alternanța;</p> <p>Simetria;</p> <p>Suprapunerea.</p> <p>Stilizarea formelor:</p> <p>Geometrizarea;</p> <p>Abstractizarea.</p> <p>Compoziția realistă (figurativă).</p> <p>Reprezentarea omului în creația artiștilor plastici.</p> <p>Rolul subiectului în compoziție.</p>	<p>Distingerea diverselor tipuri ornamentale.</p> <p>Exersarea stilizării și creării ornamentului popular.</p> <p>Explicarea semnificației formelor și culorilor specifice ornamentului popular.</p> <p>Studierea creației meșterilor populari.</p> <p>Vizitarea muzeului ținutului natal.</p> <p>Crearea ornamentelor cu diverse semnificații.</p> <p>Reproducerea ornamentului popular și utilizarea acestuia în lucrările sale de creație.</p> <p>Reprezentarea figurii omului în propriile lucrări, sugerând mișcarea, reflectând ocupația și vârsta acestuia.</p>

Clasa VIII

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici specifice artelor plastice.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă</p> <p>Hârtie, carton, creioane, vopsele, tuș, etc.</p> <p>Specificul vopselelor.</p> <p>Tehnici de artă (tehnica guașei, tehnica acuarelui, tehnici mixte, colajul, etc.).</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții.</p> <p>Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă pe planșe didactice, reproduceri de artă, lucrări originale.</p> <p>Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, de studiere a tehnicilor de lucru specifice artelor plastice.</p>

<p>2.1. Să posede metode de modificare a formelor și structurilor compoziționale.</p> <p>2.2. Să posede competențe de modificare a dominantei cromatice.</p> <p>2.3. Să dea dovadă de atitudine creativă în procesul de creație.</p>	<p>II. Procedee artistico-plastice</p> <p>Modalități de organizare a imaginii: Modificarea compoziției și structurii acestora. Modificarea proporțiilor. Multiplicarea/micșorarea numărului de elemente. Aranjarea elementelor în grupe noi. Distribuirea calculată a spațiilor și maselor (efectul gol-plin) Modificarea cromatică. Schimbarea dominantei cromatice Îmbinarea diverselor tehnici și materiale.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza modalităților, etapelor de creare a imaginilor plastice. Compararea imaginilor plastice. Crearea în grup a unor compoziții ornamentale, realiste sau abstracte. Modificarea formelor realiste. Crearea expresivității plastice (lucrări plastice). Experimentarea îmbinării diverselor tehnici și materiale. Modificarea formelor și structurilor compoziționale.</p> <p>Subiecte recomandate: Portretul personajului imaginar. Veselie și tristețe. Friză ornamentală. Orașul meu cu umeri albi din piatră. Zi cu soare, etc.</p>
<p>3.1. Să analizeze structuri compoziționale studiind opere de artă, imagini plastice.</p> <p>3.2. Să aplice creativ structuri compoziționale.</p> <p>3.3. Să aplice diverse modalități de reprezentare a imaginilor plastice pentru a obține centrul de interes.</p>	<p>III. Structuri compoziționale</p> <p>Centrul compozițional: Orientarea liniilor și formelor către centrul compozițional. Distribuirea spațiilor și maselor (efectul gol-plin) Proporționarea și gruparea elementelor. Contrastul de formă și culoare. Dinamica și poziția personajelor. Structuri raționale: Echilibrul logic – rațional. Secțiunea de aur. Poarta armoniei. Structuri intuitive</p>	<p>Exerciții de dezvoltare a fanteziei și imaginației artistice. Realizarea compozițiilor cu concepte realiste și abstracte. Reprezentarea elementelor și ansamblurilor arhitecturale în compozițiile plastice. Evidențierea în propria lucrare a unuia sau mai multor centre de interes prin diverse mijloace de expresie plastică.</p> <p>Subiecte recomandate: Plaiul meu. Prietenie. Noi, maeștrii plastici. Țara mea. Vreau să vă vorbesc despre... Dulcea mea copilărie. Satul bunicilor, etc.</p>

Clasa IX

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei și sentimente în materiale și tehnici netradiționale.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Efecte artistice ale mijloacelor materiale. Materiale artistice netradiționale. Tehnici mixte, tehnici grafice moderne, imprimeu.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților materialelor și tehnicilor de artă pe planșe didactice, reproduceri, lucrări originale. Distingerea efectelor artistice ale unor mijloace materiale. Descoperirea materialelor și tehnicilor netradiționale. Exerciții de folosire a instrumentelor, materialelor, tehnicilor de lucru specifice artelor plastice. Realizarea lucrărilor prin utilizarea diverselor materiale (tradiționale/netradiționale).</p>
<p>2.1. Să deosebească operele de artă clasică de cele ale artei contemporane și moderne.</p> <p>2.2. Să interpreteze mesajul operelor de artă plastică, argumentând propria viziune.</p> <p>2.3. Să obțină în propriile lucrări armonia culorilor și formelor.</p>	<p>II. Limbajul și procedeele artistico-plastice Conținutul de idei și structura formală a operei de artă plastică. Limbajul artei moderne și contemporane. Variabilitatea structurilor compoziționale. Armonia culorilor și formelor. Variabilitatea culorilor. Contrastul cromatic. Semnificații cromatice. Relația formă – culoare.</p>	<p>Realizarea lucrărilor conceptuale utilizând materialele cunoscute sau folosind materiale noi. Identificarea diferitor tipuri de contraste. Aprecierea efectului plastic realizat prin contrast. Realizarea lucrărilor plastice aplicând contrastul. Descifrarea în lucrări plastice a semnificației formelor și culorilor. Crearea lucrărilor plastice sugestive.</p>
<p>3.1. Să realizeze compoziții plastice racordate la cerințele artei realiste și abstracte.</p> <p>3.2. Să-și exprime propriile viziuni artistice asupra tratării subiectului compozițiilor plastice.</p> <p>3.3. Să distingă trăsăturile caracteristice stilurilor artistice ce au apărut în epocile</p>	<p>III. Tipuri de compoziții și curente artistice Compoziția tematică. Compoziția nonfigurativă. Compoziția figurativă. Elemente de design.</p>	<p>Studierea și analiza manierei și stilurilor artistice în baza operelor de artă (reproduceri, lucrări originale). Concretizarea principalelor caracteristici ale stilurilor artistice. Documentarea despre creația artistică a reprezentanților diferitor curente, maniere</p>

modernă și contemporană.		<p>artistice. Exersarea imitării unuia din stiluri (opțional). Realizarea unei compoziții tematice imitând unul din stiluri. Evaluarea sumativă: Realizarea unei compoziții figurative/nonfigurative aplicând principiile și structurile compoziționale adecvate. Subiectul, tehnica și materialele la libera alegere.</p>
--------------------------	--	---

Studiul volumului

Clasa V

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să perceapă specificul argilei în procesul de modelare.</p> <p>1.2. Să deprindă modalități și tehnici de modelare.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de modelare. Particularitățile și proprietățile instrumentelor și materialelor pentru modelare (argila, plastilina, aluatul sărat.) Tehnici de obținere a formelor primare (sferă, cub, cilindru, etc.) Tehnici și metode de modelare: Metoda adăugării la formă; Metoda decupării din formă; Metoda concreșterii;</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea și analiza particularităților tehnice ale argilei. Exerciții de folosire a argilei și a sculelor pentru modelare. Observarea și exersarea tehnicilor de lucru specifice modelării.</p>
<p>2.1. Să identifice elemente de limbaj plastic specifice modelării în natură și în diverse contexte sculpturale.</p> <p>2.2. Să obțină expresivități plastice utilizând creativ elemente de limbaj plastic (punctul, linia, pata, forma.)</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Elemente de limbaj plastic specifice modelării (forma) în artă și natură. Forma plană. Forma volumetrică. Forma spontană. Forma elaborată.</p>	<p>Recunoașterea formei ca element al limbajului plastic specific sculpturii. Observarea formei ca element de limbaj plastic în mediul înconjurător. Să deosebească formele plane de cele volumetrice. Să obțină diverse expresivități plastice folosind cu iscusință diverse tipuri de forme.</p>
<p>3.1. Să reprezinte structuri din natură evidențiind unele particularități de formă.</p> <p>3.2. Să utilizeze creativ elemente de limbaj plastic în redarea diverselor stări ale naturii.</p> <p>3.3. Să manifeste atitudine individual-creativă în reprezentarea plastică a structurilor naturii.</p> <p>3.4. Să demonstreze interes pentru studierea și reprezentarea volumetrică a fenomenelor naturii.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Natura – mijloc de inspirație (omul, păsări, animale, insecte etc.). Lumea animală în creația artiștilor plastici. Lumea vegetală în creația artiștilor plastici. Mijloace și procedee artistice. Proportionarea. Construcția. Proportionarea formelor cu spațiul plastic.</p>	<p>Analiza diverselor structuri ale natură în creația sculptorilor și ceramiștilor. Reprezentarea structurilor vegetale (frunze, flori, copaci, fructe etc.) și animale (după natură sau memorie) folosind argila. Crearea diverselor forme inspirate din natură aplicând tehnicile modelării studiate anterior.</p>

Clasa VI

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei în materiale și tehnici specifice sculpturii și modelajului.</p> <p>1.3. Să diferențieze operele de plastică mică de cele sculpturale.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Materiale și tehnici de modelare. Tehnologia aplicării coloranților. Subiectul lucrării plastice. Relația subiect – formă – textură – culoare - tehnică.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții: Analizarea și conștientizarea diferențelor dintre două domenii ale artelor plastice ce variază cu forma ca element de expresie plastică: sculptura și plastica mică. Analiza materialelor specifice plasticii mici și a tehnicilor utilizate în baza operelor artiștilor plastici.</p>
<p>2.1. Să conștientizeze rolul texturii în obținerea expresivității plastice a formelor volumetrice.</p> <p>2.2. Să conștientizeze importanța culorii în modelare.</p> <p>2.3. Să posede cunoștințe elementare în domeniul cromaticii.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Forma (simetrică, asimetrică). Textura. Culoarea. Semnificații cromatice. Modalități de aplicare și realizare. Proporția. Proporționarea. Simetria.</p>	<p>Discuții: mijloace de expresie specifice sculpturii și modelării. Exerciții aplicative propuse: Selectarea tehnicii, texturii, cromaticii în dependență de subiectul abordat. Să obțină diverse structuri decorative prin abordarea diverselor texturi. Să activeze plastic figurinele, articolele de ceramică elaborate ținând cont de tehnologia aplicării coloranților. Aprecierea proporțiilor unui obiect (dimensiuni de gabarit). Proporționarea elementelor unei forme compuse și realizarea reprezentării volumetrice.</p>
<p>3.1. Să demonstreze competențe de reprezentare tridimensională a formelor simple sugerând expresivitate.</p> <p>3.2. Să manifeste atitudine individual-creativă în reprezentarea plastică a structurilor naturii.</p> <p>3.3. Să demonstreze interes pentru studierea și reprezentarea volumetrică a fenomenelor naturii</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii Modalități de reprezentare a formelor naturale. Forme zoomorfe.</p>	<p>Modalități de reprezentare, creare a formei volumetrice. Exersări de modelare (păsări, animale etc.), executate după natură. Aplicarea procedeelor de reprezentare a formelor după natură.</p>

Clasa VII

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să utilizeze materiale, tehnici și instrumente de lucru adecvate contextului plastic.</p> <p>1.2. Să exprime plastic propriile idei în materiale și tehnici specifice sculpturii și modelajului.</p>	<p>I. Materiale, instrumente și tehnici de artă Materiale și tehnici specifice modelării (argilă, plastilină, aluat sărat, papier-mâché). Subiectul lucrării plastice. Relația subiect –tehnică.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții: Ceramica – gen al artelor plastice. Plastica mică. Artiști plastici – ceramiști. Analiza tehnicilor utilizate în operele artiștilor plastici – ceramiști. Exersări și experimentări a tehnicilor de modelare. Selectarea materialelor, ustensilelor în dependență de subiectele abordate.</p>
<p>2.1. Să posede noțiunile de formă spontană și elaborată.</p> <p>2.2. Să cunoască noțiunea de modul.</p> <p>2.3. Să organizeze suprafețe plastice utilizând creativ mijloace de expresie specifice graficii, picturii și artei decorative.</p>	<p>II. Mijloace artistico-plastice Mijloace de expresie în ceramică. Forma plană și volumetrică. Forma și contr-forma. Relieful. Forma elaborată. Forma statică Forma dinamică Modulul.</p>	<p>Discuții: Mijloace de expresie specifice ceramicii. Noțiunile: negativ, pozitiv, concav, convex. Tipuri de relief. Modalități de aplicare și realizare. Să realizeze forme volumetrice utilizând modulul ca element constructiv de bază. Să creeze forme elaborate prin care să-și exprime trăirile sufletești. Să deosebească starea de repaos de cea dinamică. Să creeze o formă dinamică. Să posede cunoștințe elementare despre noțiunea de relief în domeniul sculpturii. Subiecte recomandate: Pandative decorative. Felinar decorativ. Panouri decorative cu caracter realist. Panouri decorative cu caracter abstract. Bibelouri. Figurine rotunde, etc.</p>

<p>3.1. Să demonstreze competențe de modelare și reprezentare a diverselor forme după natură.</p> <p>3.2 Să aprecieze valoarea artistică a unei compoziții volumetrice.</p> <p>3.3. Să conștientizeze noțiunea de dinamică.</p> <p>3.4. Să observe dinamismul în sculptură.</p>	<p>III. Structuri și fenomene ale naturii</p> <p>Figura omului.</p> <p>Omul în mișcare.</p>	<p>Aplicarea procedeelor de reprezentare a formelor după natură.</p> <p>Să-și exprime părerea și atitudinea față de artă și de lucrările colegilor săi.</p> <p>Să deosebească starea de repaos de cea dinamică.</p> <p>Să creeze o formă dinamică.</p> <p>Subiecte recomandate:</p> <p>Figurine rotunde.</p> <p>Eroii preferați</p> <p>Măreție, etc.</p> <p>Evaluare sumativă:</p> <p>Subiect liber, tehnici studiate, timpul rezervat – 6 ore.</p>
---	--	--

Istoria artei plastice Clasa IX

Subcompetențe	Conținuturi recomandate	Activități de învățare și evaluare recomandate.
<p>1.1. Să posede cunoștințe despre geneza artei plastice.</p> <p>1.2. Să posede cunoștințe elementare referitor la arhitectura megalitică.</p> <p>1.3. Să distingă noua orientare a artei în epocile preistorice.</p> <p>1.4. Să distingă trăsăturile caracteristice artei preistorice de pe teritoriul României și Basarabiei mil. 6 î. Hr.</p>	<p>I. Arta preistorică Perioada Paleolitică. Perioada Neolitică. Arta Preistorică pe teritoriul României și Basarabiei mil. 6 î. Hr. Arta preistorică în arealul carpato-danubiano-pontic. Evoluția artelor în perioada preistorică în arealul carpato-danubiano-pontic. Perioada Paleolitică. Perioada Neolitică. Civilizația Cucuteni – Tripolie.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Enumerarea centrelor de artă paleolitică, argumentarea tematicii și a tehnicilor artei paleolitice. Recunoașterea pe imagini Aliniamentul de la Karnak (Franța), cromleahul de la Stonhenge (Anglia). Recunoașterea cromaticii tradiționale aplicate în operele de artă și cult în arealul carpato-danubiano-pontic. Argumentarea apariției compoziției narrative, tendința schematizării imaginilor, a decorativismului și utilității gravării coarnelor de ren și a sculpturii paleolitice din spațiul carpato - dunăreano - pontic. Deosebirea la prima vedere a ceramicii dacice de ceramica altor popoare.</p>
<p>2.1. Să conștientizeze corelațiile dintre artă și religie, a cultului morților și reflectarea acestora în arta egipteană.</p> <p>2.2. Să distingă trăsăturile caracteristice artei egiptene în perioada predinastică și a Regatelor: Timpuriu. Mijlociu și Nou.</p> <p>2.3. Să conștientizeze că mitologia este arsenalul și baza creației artistice grecești.</p> <p>2.4. Să distingă trăsăturile caracteristice ale arhitecturii Sumero-Akkadiene, materiale și procedee de construcție, a reprezentării zeilor în sculptura Sumero-Akkadiană.</p>	<p>II. Arta Antică Arta Egiptului Antic. Arta Greciei Antice Arta Mesopotamiei Antice. Arta Romei Antice Arta antică pe teritoriul României. Arta antică pe teritoriul Daciei. Arhitectura. Sculptura. Arta decorativă.</p>	<p>Observarea caracteristicilor canonice și specificul sculpturii și picturii egiptene, redarea chipului faraonului și a curtenilor săi. Distingerea evoluției artei și arhitecturii egiptene în perioada Regatului Mijlociu. Observarea și descrierea tendințelor realiste în portretele faraonilor și în pictura de la Beni-Hassan Distingerea noțiunilor de: Ceramica decorată în stil geometric și plastica mică; ordin; sculptura greacă în perioada antică; tipologia vaselor de ceramică; arhitectura în perioada</p>

<p>2.5. Să conștientizeze influența grecească și etruscă în arhitectura de cult și civilă romană.</p> <p>2.6. Să se familiarizeze cu specificul arhitecturii, sculpturii și artei decorative de pe teritoriul Daciei.</p>		<p>clasică timpurie; decorația sculpturală a templelor; arta greacă în perioada elenistică; etc.</p> <p>Posedarea cunoștințelor elementare despre: arhitectura regatului vechi babilonean; arhitectura regatului asirian; palatul regelui Sargon al II-lea din Dur-Sarrukin; sculptura monumentală (taurii înaripați); basorelieful asirian; Poarta zeiței Iștar; grădinile suspendate ale Semiramidei.</p> <p>Enumerarea trăsăturilor caracteristice și inovațiile ingineresti în arhitectura Romei Antice (Răspândirea tehnicii betonului în arhitectura romană utilitară. Infrastructura și canalizarea. Utilizarea arcului și bolților în arhitectura)</p> <p>Observarea și argumentarea evoluției portretului în pictura și sculptura romană.</p> <p>Deosebirea la prima vedere a ceramicii dace de ceramica altor popoare.</p>
<p>3.1. Să distingă caracteristicile de bază ale arhitecturii de cult de pe teritoriul Moldovei.</p> <p>3.2. Să posede cunoștințe despre arhitectura de fortificație.</p> <p>3.3. Să distingă cele două tipuri de biserică (romanică și triconc) construite pe teritoriul Moldovei.</p>	<p>III. Arta medievală de pe teritoriul Moldovei.</p> <p>Pictura.</p> <p>Arhitectura.</p> <p>Construcții militare și bisericesti.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții.</p> <p>Recunoașterea influenței romanice în construcția edificiilor de cult de pe teritoriul Moldovei.</p> <p>Argumentarea deosebirilor caracteristice dintre tipul de biserică romanică și cea triconc.</p> <p>Descrierea structurii și a elementelor principale ale unei biserici romanice.</p> <p>Recunoașterea cromaticii tradiționale aplicate în pictura murală bisericască.</p> <p>Observarea caracteristicilor de bază ale picturii monumentale și a Iconografiei de pe teritoriul Moldovei.</p> <p>Subiecte recomandate:</p>

		<p>Miniaturi din Tetraevangheliarul lui Ieremia Movilă; Biserica necropolă de la Rădăuți; Moldovița; Sucevița; Humor; Cetatea Sorociei, etc.</p>
<p>4.1. Să conștientizeze corelațiile dintre artă, religie și politică. 4.2. Să distingă trăsăturile caracteristice artei basarabene. 4.3. Să posede cunoștințe elementare despre centre de creație, grupuri de interese artistice din acea perioadă. 4.4. Să posede cunoștințe esențiale despre reprezentanți ai artelor plastice din acea perioadă. 4.5. Să cunoască nume reprezentative ale diverselor domenii și genuri de artă basarabeană din perioadele interbelică și postbelică.</p>	<p>IV. Arta Basarabiei - Sec. XIX – XX Perioada interbelică. Cercuri de creație. Cercul lui Bulat. Expozițiile de grup ale societății de Arte Frumoase. Expoziții personale: Moisei Gamburg, Alexandru Piscariov. Perioada postbelică. Pictura, reprezentanți de vază: Mihai Grecu; Valentina Rusu-Ciobanu, Igor Vieru, etc. Sculptura, reprezentanți de vază: Alexandru Plămădeală; Lazăr Dubinovschi; Claudia Cobizeva, etc. Grafica, reprezentați de vază: Ilie Bogdesco; Gheorghe Vrabie, etc. Arta decorativă, reprezentanți de vază: Serghei Ciocolov; Maria Saca-Răcilă, etc. Arhitectura: Alexandru Bernardazzi Arta peisajului, reprezentanți de vază: Mihai Petric; Eleonora Romanescu, etc.</p>	<p>Activități individuale și în grup. Discuții. Observarea tendințelor artistice și a subiectelor specifice pentru arta basarabeană din sec. XIX –XX. Distingerea evoluției artei pe teritoriul Basarabiei în perioada sec. XIX –XX. Observarea și descrierea tendințelor realiste de redare a chipului uman. Distingerea noțiunilor și a genurilor artei plastice. Realizarea eseurilor structurate ce reflectă cunoștințe despre operele caracteristice ale reprezentanților de vază a artei basarabene și utilizarea corectă a termenilor specifici domeniului artistic.</p>
<p>4.1. Să distingă tendințele artei contemporane de pe teritoriul Moldovei. 4.2. Să cunoască opere și nume reprezentative ale artelor plastice contemporane. 4.3. Să se familiarizeze cu arta plastică</p>	<p>IV. Arta modernă și contemporană Orientări artistice. Reprezentanți de vază. Muzee și galerii de artă.</p>	<p>Observarea noilor modalități de expresie plastică. Realizarea analizei creației reprezentanților de vază a artei contemporane din țara noastră. Enumerarea caracteristicilor definitorii ale</p>

contemporană autohtonă.		tendințelor artei contemporane. Perceperea mesajului artistic al operelor de artă plastică. Vizite la muzee, galerii de artă, ateliere de creație, etc. Evaluare sumativă: Teze semestriale.
-------------------------	--	--

Lista operelor de artă recomandate pentru examinare și analiză

1. „Venus” din Willendorf
2. Paleta lui Narmer
3. Triada Mikerinos
4. Ansamblul de la Gisech (Sfinxul și piramidele)
5. Templul funerar al faraonului Ramses al II-lea (Abu-Simbel)
6. Masca de aur a lui Tutankhamon
7. Relieful „Leoaica rănită”
8. Palatul de la Cnossos
9. Parthenonul
10. Policlet „Dorifor”
11. Myron „Discobol”
12. Victoria din Samotrace
13. Laocoon
14. Columna lui Traian
15. Panteonul (Roma)
16. Marc Aureliu (statuia ecvestră)
17. Igor Vieru „Noapte de iulie”; „Fericirea lui Ion”; „Inima cântă”; „Meșterul Manole”
18. M. Grecu „Istoria unei vieți”; „Fetele din Ciadâr-Lunga”; „Omagiu strămoșilor”; „Moara veche”
19. C. Brâncuși „Sărutul”; „Pasărea în văzduh”; „Muza adormită”; „Coloana infinitului”
20. A. Plămădeală „Monumentul lui Ștefan cel Mare”; „Portretul lui Bogdan Petriceicu Hașdeu”

21. Lazăr Dubinovschi „Strâmbă-Lemne”; „Recviem”; „Portretul unui țăran român”
22. V. Rusu-Ciobanu „Portretul lui Emil Loteanu”; „Fetița la fereastră”; „Plantând copaci”
23. E. Romanescu „Turiștii”; „Plai natal”; „La Nistru”; „Amurg de toamnă”
24. Alessandro Bernardazzi, biserici – Sf. Pantelimon; Sf. Teodora de la Sihla, și clădiri publice – Liceul pentru fete fondat de principesa Natalia Dadiani, etc.
25. Alexei Sciusev – complexul bisericii din satul Cuhureștii de Sus
26. Ilie Bogdescu – ilustrații de carte: „Iarmarocul din Sorocineț”; „Punguța cu doi bani”; „Miorița”; „Codreanu”
27. Gheorghe Vrabie – ciclul „Hipismul”
28. Serghei Ciocolov „Floare” vas decorativ pentru fructe; „Motiv arhitectural” vas cu trei găuri

Referințe bibliografice

1. S. Cristea, Dicționar de pedagogie, Chișinău-București, Editura Litera Internațional, 2000.
2. I. Daghi, Mijloace de realizare a compoziției decorative frontale, Chișinău, Editura Lumina, 1993.
3. S. Cojocaru, Z. Ursu, Curriculum național la Educația plastică, Chișinău, Editura, 2000.
4. T. Hubenco, L. Prisăcaru, V. Ranga, Curriculum național la Educația plastică, cl. I-IV Chișinău, Editura Lyceum, 2010.
5. T. Hubenco, L. Prisăcaru, V. Ranga, Curriculum național la Educația plastică, cl. V-VII, Chișinău, Editura Lyceum, 2010.
6. E. Samburic, L. Prisăcaru, Educația Plastică, manual pentru cl. II, Chișinău, Editura Arc, 2011.
7. I. Canțiru, A. Vatavu, O. Carauș, Educația Plastică, manual pentru cl. III-IV, Chișinău, Editura Arc, 2007.
8. Z. Ursu, E. Puică, Educația Plastică, manual pentru cl. V-VI, Chișinău, Editura Litera Educațional, 2008.
9. M. Robu, A. Frumosu, Educația Plastică, manual pentru cl. VII, Chișinău, Editura Știința, 2009.
10. T. Hubenco, Ghid metodologic. Arta plastică în clasele primare, Chișinău, Editura Prut Internațional, 2000.
11. LaRousse, Dicționar de curente ale picturii, București, Editura Niculescu SRL, 2000.
12. LaRousse, Istoria artei, București, Editura Univers Enciclopedic, 2006.
13. T. Stăvilă, Arta plastică modernă în Basarabia, Chișinău, Editura Știința, 2000.